

Kampe

Kultūros ir literatūros

UVOS TREMTINYS

7-ą val. vakare Lietuvos svietainėje. Visi lietuviai yra kviečiami...

SVARBUS PRANEŠIMAS

Dar girdėjau, kad engime dalyvus... V. Vaitkus kaip ir daugelis...

Nelaimingi Europiečiai Dėkingi U. S. A.

Neperdedamas galiu pasakyti, kad National War Fund...

Labdarybės Piktikas

Labdarybės draugijai... Piktikas, kuris pasijuto...

PAIEŠKOTI

JUOZAS BURDULIS... PAIEŠKOTI, kuris pasijuto...

CITY LIUNA

LIETUVIŠKA... CITY LIUNA, kuris pasijuto...

Rialto Barba

Kur visados... Rialto Barba, kuris pasijuto...

M. MACHO

Lietuviai... M. MACHO, kuris pasijuto...

ISS SHOP

TEL. DIAL... ISS SHOP, kuris pasijuto...

VLADAS VAITKUS

No. 39-tas WORCESTER, MASS. RUGSĖJO (SEPT.) 29 DIENĄ, 1945 Telėfonas Dial 5-1094 Vol. XXVI

RUSU IMPERIALIZMAS NORI UŽPONAVOTI BALKANŲ IR PABALTIJOS KRAŠTUS

ANGLIJA IR AMERIKA PRIEŠTARAUJA RUSŲ OKUPACIJAI

Londonas, rugs. 27. — Trijų Didžiųjų užrubežii ministeriai: Suv. Valstijų James Byrnes, Anglijos Ernest Bevin ir Rusijos Vjačeslav Molotovas susikirto dėl okupuotų kraštų. Rusų okupacijos ir pergaltės armijos dabar valdo: Pabaltiją; Estiją, Latviją ir Lietuvą; Lenkiją ir Balkanus — Romuniją, Bulgariją, Jugoslaviją, Hungariją, Čekoslovakiją ir Austriją. Jie turėdami militarišką kontrolę ant pirmiau buvusių nepriklausomų šalių, neatsižada jų ir dabar. Jiems taipgi svarbu turėti savo žinioje Dardanelius, jungiančius Juodąsias su Vidurinėmis jūromis. Žodžiu sakant — rusai nori tik pasigriebti siulo galą, o kamuolis pats pas juos atbėgs. Anglai nesutinka su tokia rusų politika, betgi rimto pasi-

no laiškas. Ak, dabar tai žinoma, kad esu kviečiamas pribumadieni. Karo Darbo Taryba (WLB) Washingtonė sakė, kad... Tą naktį negalėjau užmigti. Ji neturėjo jokio ginklo kad veido išvaizda, kurio neturėstreišką sustabdyti, tiktai davėjau niekad pilno, dar labiau sumorališka įtikinimą. Nors Tologėjo. Pasižiūrėjus į veidrodį, rybė ir galėtų pašaukti streio po kelių dienų reikės išvažiuokiečius ir darbdavius, vienokji. Net svoris nupuolė, atrodau joko spaudimo negalėtų panau-nekaip. O mano pažystami ir doti, kad priversti susitaikyti draugai tenai, be abejo laukia Darbo sekretorius Lewis B. mane pamatyti pilną, išpurtusį Schwellenback pareiškė, kad kaip derlingo daržo ridika. nors vyriausybė ir turi galią Rugsėjo 30, 1944, šeštadienyj, užimti dirbtuves del priezasties, skubinuos į stotį. Diena ukadkad streikai sustabdo gamybą, nota, murki. W-B. traukinis iš vienok jis turi minty, kad vy-pietų pusės kaip 12 val. pietų riušybė nenori naudotis tokio-laiku atužė, bėgdamas į šiaurę. Ilipau. Sulipo į jį šimtai kitų pasaziurių. Traukinis pilnas karievių, matrosų ir kitų kariškių. Vaziuojame stovėdami. Aš ir ant traukinio stogo stovėčia, nes gelžkelj iš pat jaunystės dienų esu labai pamylėjęs, jaunėdama iškilmes Lietuvoje. "Pravda" No. 173 pažymi, kad žinėjęs Amerikoj, myliu jį ir miestai ir namai puošiami Sovietų Sąjungos vėliavomis, komunistų partijos Politbiuro narių portretais ir Sovietų Sąjungos maršalų atvaizdais. Kokie "bosai" krašto, tokias vėliavas bei atvaizdus įsako iškelti. Ne taip dar seniai buvo kabinamos svastikos.

Lietuvoje Trispalvė Nebeplevėsuoja

New York (LAIC) — Aprašinėdama iškilmes Lietuvoje, "Pravda" No. 173 pažymi, kad miestai ir namai puošiami Sovietų Sąjungos vėliavomis, komunistų partijos Politbiuro narių portretais ir Sovietų Sąjungos maršalų atvaizdais.

Kelionė

Palikus savo didžio kaimo miestą rukuose ir dregnume, aš žiūrėjau bepaliovos pro traukinio langus kada išvažiuosime į tyresnį ir sausesnį dangaus horizontą. Pirmas sustojimas, Trenton, N. J. Oras toks pat kaip ir mūsų. Čia išlipo kiek karievių, palikdami susėsti stoviniems pasaziuriams vietas. Antra stotis — New York. Pakely atmosfera ta pati kaip paliaut, šonose matosi liudnos apygėgės, kurios nepatraukia ir neluoda keliaujantiems jokio įspėdumo iki nemirvažinot

Komunistų Propagandinės Mokyklos Lietuvoje

New York (LAIC) — Žinodami, kad tik maža dalelė Lietuvos žmonių (nepilni 2 tukstančiai) priklausė komunistų partijai, o dabar ir jų simpatijos galėjo atsalti), bolševikai visomis jėgomis stengiasi propagandas kelius išplėsti savo įtaką Lietuvos gyventojų mases. "Pravdos" pranešimu, Lietuvoje veikia 2 marksizmo-leninizmo vakariniai universitetai, 10 vakarinii komunistų partijos mokyklų ir vienas seminaras "Lietuvos respublikos vadovaujantiems aktyvii paruošti."

Suimtas Nacis, Lietuvių Žudikas

Munich, rugs. 26-tą. — Suvienuytų Valstijų trečioji Armija paskelbė sučiupusi Karl Madersberg, kurs buvo Nacių Generalis Komisijonierius Lietuvoje, laike vokiečių okupacijos. Jisai buvo įtartas už nužudymą 40,000 lietuvių laike okupacijos.

KONGRESAS RUOŠIASI SUMAŽINTI TAKSAS

Washington, rugs. 26-tą. — Pirmą kartą laike šešiolika metų Kongresas ruošiasi sumažinti taksas, vietoj pakelti. Dar nė kartą, po 1929 metų, laike Hooverio administracijos, Buto "Ways and Means" komitetas nėra susirinkęs vien tik tikslui, kad sumažinti Federalių taksų našta. Tų metų gruodžio 16-tą dieną, Kongresas priėmė bilyių, sumažindamas ypatų taksas vienu trečdaliu ir suteikiant

1,850,000 DABAR NEDIRBA DEL STREIKŲ

New York, N. Y., rugs. 27-tą dieną — Darbo ginčai visose Suvienuytose Valstijose trukdė 1,850,000 darbininkų po-kariniuose gaminimo užsiėmimuose. Be to, aliejaus darbininkai grąsino streiku, tas reiškia, kad dar 250,000 darbininkų bus palies-ta. Aliejaus Darbininkų Tarp-tautinės Unijos, vadai, atstovai nuo dešimtis iš šalies didesnių aliejaus kompanijų ir Darbo Departamento trijų atstovų sutaikymo komitetas nepriėjo prie sutarties tarp savęs. Dabar apie 30,000 darbininkų streikuoja aliejaus pramonėje, bet jeigu streikierių reikalavimai del didesnių algų nebus iš-pildyti, tai dar 250,000 darbininkų išeis. Tokiu budu visoje šalyje gali būti trukumas gasolino ir aliejaus. Nors New Yorko miesto elevatorių operatori ir namų aptarnavimo darbininkų streikas

viešpatauja visiška laisvė ir drąsiai sakau, kad laimingiausia tauta pasaulyje yra USA. Mano didžiausias troškimas, kaip ir kiekvieno laisve mylinčio žmogaus — kad U.S.A., galimai greičiau, atstatytų pasaulyje teisingą taiką su tikra demokratiška laisve visur.

P.S. LAIC žinių biuras pri-siuntė Amerikos Lietuviai svarbų raštą, parašytą Vlodo Vaitkaus — "Mano Pergyvenimas Bolševikų ir Nacių Okupuotoje Lietuvoje". Tas įdomus straipsnis tilps Amerikos Lietuvių sekančiame numery.

AMERIKOJ GIMĖS LIETUVIS TREMTINYS NESENAI ATVYKO Į PHILADELPHIJĄ

Vladas Vaitkus, Amerike gimęs tremtinys iš Lietuvos, kurs neseniai atvyko į šitą šalį, per Švediją. Jisai galėjo toliau tęsti savo medicinos gydytojo mokslus Švedijoje per vienus metus ir sugryžti į šitą šalį, iš priezasties finansiškos pagalbos nuo Bendro Lietuvių Šalpos Fondo. Dabartiniu laiku jisai gyvena 2219 W. Thompson gatvės, Phila. Pa.

KARO LAIKAS BIAGIASI SEKMADIENI

Sekmadienį, rugsėjo 30-tą, bus galima miegoti valandą ilgiau, nes Karo Laikas baigiasi. Kaip tik po vidurmakčio, prasidės normališkas "Eastern Standard" laikas. Antrą valandą sekmadienio ryte, gelžkeliai sustos eję per vieną valandą, idant prisitaikyti prie normališko laiko.

Lietuvos Pasiuntinys Washingtonė Protestuoja

Washington (LAIC) — Šaršyje su Sovietų delegacijos pasiūlymu įsileisti "Sovietų Lietuvą" savarankiu Tarp-tautinės Kooperatyvų Sąjungos nariu, Lietuvos Pasiuntinys Washingtonė, p. Žadeikis pasiuntė Londonan sekančio turinio telegramą: — P. BALUČIUI LIETUVOS PASIUNTINIUI —

"Sekant spaudos pranešimus, tarp-tautinė kooperatyvų sąjungą Londone aprobavo sovietų patronuojamą rezoluciją įgalinančią Baltijos valstybes tapti sąjungos nariu. Teikties pranešti sąjungos žiniai, kad vis tebesitęsiantis sovietų dominavimas Baltijos kraštuose tokius veiksmus daro beverčiais ir lietuvių tautai nepriimtinais. ŽADEIKIS"

HIROSIMA, JAPONIJA — Čia pirmoji fotografija nuimta parodyti kiek liko iš nuterioto Hirošima miesto, po atomiškos bombos sprogdimo. Tiktai keli pastatai liko.

LIETUVIAI AMERIKOJE

I AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENĖ

Karas visose frontuose pasibaigė ir didžiosios valstybės jau pradėjo svarstyti taikos klausimus. Žmonijos laimė, kad agresoriai, kurie šita pasaulio gaisrą užkurė, yra sumušti ir nuginkluoti. Mums, Amerikos piliečiams, džiaugsmas, kad karo pastangos, kurias mes visomis pajėgomis rėmėme, tapo apvainikuotos pergale ir šiandien Jungtinės Valstybės drauge su savo sąjungininkais turi galią pertvarkyti pasaulį naujais pagrindais, užtikrinant jam teisingą ir pastovią taiką.

Tačiau taikos steigimas yra kone sunkesnis uždavinys, kaip karo laimėjimas. Pergalėjusiųjų valstybių koalicijoje, dar tik prasidėjus pasitarimams dėl taikos problemų, jau pasireiškė stambūs nuomonių skirtumai, interesų ir idėjų susikirtimai; ir kasdien šita kova darosi ašios stovyklų, priverstinų darbų Vokietijoje ir išlaisvintose šalyse. Majorė Šimkiūtė iš Buchenwald'o išvežė 535 vaikų grupę į Paryžių ir Normandiją, kur prancūzai paėmė juos iš savo globa. Kada ji matė Buchenwald'o ir Dachau, jau buvo išvalyti. Vienok ji matė ant vaikiųjų vokiečių kankinimo žymes.

Majorė Šimkiūtė buvo Paryžiuje, kada Europos karo pabaiga buvo oficiališkai paskelbta. Tenais buvo neįspasakytas džiaugsmas. Ji turėjo progą būti ir Romoje ir sykiu su amerikonių grupe turėjo audienciją su Popiežium. Iki pabaigos karo

Turime reikalauti, kad visokios okupantų armijos ir žvalgybos būtų iš Lietuvos pašalintos; kad Lietuvoje būtų atsteigta žodžio, spaudos, susirinkimų ir organizacijų laisvė; kad visiems ištremtiems, jėga išgabentiems į užsienį arba pabėgusiems nuo okupantų smurto žmonėms būtų suteikta progą sugrįžti į savo tėviškes be baimės keršto arba persekiojimo, ir kad Lietuvos žmonėms būtų leista laisvu ir teisingu balsavimu išsirinkti savo valdžią.

Mes turime reikalauti, kad būtų kaip galint greičiau atstatyta laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuvos Respublika. Teisės atžvilgiu Lietuva tebėra nepriklausoma valstybė. Ji turi pasidaryti nepriklausoma ir tikrovėje.

Mes žinome, kad to trokšta Lietuvos žmonės ir kad jie dėl

buvo pavojus visur, ypač Londone, kur ji gyveno. Vienok rėjo apsiprasti.

Prieš jos išvykimą ji buvo kviesta dalyvauti lietuvių savykloje. Lietuviai tremtiniai begalo džiaugėsi, kad ji mokytuvaiškai kalbėti ir suprasti jų padėti. Šioji grupė dovanojai lėle aprėdyta tautišku kurtiumu, parnešti jos motinai. Bina Šimkiūtė labai atjaučia tremtinių sunkų gyvenimą. Tremtiniai, daug iš kurių buvo Europos gydytojai, mokytojai, kunigai ir kiti profesionalai ir ri vietos, kur gali vėl laisvai gyventi kaip mes čia Amerikoje.

LIETUVOS TREMTINIŲ LAISKAS, KARIO JONO PETRELIO ŠEIMAI

1945m. V m. 15 d.
Mylimi Lietuviai Amerikiečiai, broliai, sesutės:—
Sveikiname mes, jūsų broliai, nors maža grupelė, jūsų Jono Petrelio sutikti su dideliu džiaugsmu. Gedaičių šeima, švogeris Banža, ir kiti prisidėję lietuviai, sveikina to brangaus Lietuvos Petrelio, Amerikono, kario šeimai, ir kitas jo gimines. Lietuvaiškai — sveiki.

Taip ir pradėdama rašyti su dideliu džiaugsmu apie Joną Petrelį, garbingą karį, šio pasaulinio karo, kūrį daug išvargusių žmonių nušluostė kruvinas ašaras. Taip išlaisvino Amerikonų ranka mūsų lietuvių ir kitų tautų žmones. Tai pirmiausia, — koks buvo džiaugsmas kada kalbėjo į mus Amerikonas lietuviškai.

Tais būtais mes irgi išvargusių dukterų buvo prieš ketverius metus pagrobti iš namų ir pasibaistinėse sąlygose, išgabenti į Sibiro tundras ir Turkestano tyrlaukius badauti ir mirti. Kiti tukstantiniai Lietuvos vyrų ir moterų, vokiečių okupacijos metu, buvo išvežti į darbo stovyklas Vokietijoje. Sovietų armijai pernai metais vėl įsiveržus Lietuvon, minios žmonių, bijodamiesi patekti sovietų kateigon, leidosi bėgti į vakarus, ir didelės skaičius jų šiandien vargsta įvairių šalių prieglaudose vietose.

Ne vienus tikta lietuvius ištiko šita baisi katastrofa. Kenčia ne mažiau jų kaimynai, latviai ir estai; iškėnia milijonai kitų tautų žmonių — ypač tų, kuriems likimas lėmė gyventi žemėse, gulinčiose tarpe dviejų agresingų imperijų, Vokietijos ir Rusijos. Bet šita tautų tragedija gali pasibaigti visiškai su sūmaikiniu, jeigu demokratinės valstybės, laimėjusios karo pergalę, nesuskubės joms umai suteikti pagalbą. Mes turime jas raginti. Turime reikalauti, kad Jungtinės Valstybės drauge su savo sąjungininkais priverstų pasitraukti iš Lietuvos tuos, kurie ją engia ir kėsinais pavergti.

žmogų kurs gali mus paguoti. Atrūdė lig Dievas tikrai bus pasiuntęs Angela iš dangaus mus pakalbinti lietuviškai, nušluostyti lietuvių kruvinas ašaras.

Mes jį susitikom Vokietijoje. Taip, parašysiu kaip nukentėta brangi Lietuvos žemelė ir t. nekaltas lietuvis.

Nė vienas Lietuvis nebuvo į kelės savo dideliame nepriekelti didžiausiam priešui rankos. C tikrai pasirinko Dievas tuos ir kaltus Lietuvos žmones užkankinimui?

Taip su dideliu džiaugsmu mes suvargę lietuviai dėkoji Petrelio tėvams ir jo mylinčiam žmonai, kuri viena, palikus į vo brangaus žmogaus myli vyro turi gyventi ir vams brangaus sunaus paaukščiausias dainės; laikraščiu Teidimo bendrovės ir vaizdo butai renka atstovus tokiu pat budu, kaip draugijos.

Yra kviečiami dalyvauti šiame Kongrese ir paremti jį savo aukomis taip pat ir atskiri asmenys. Kiekvieno visuomenės veikėjo ir geros valios lietuviu žodis bus išklaštas ir jo parama įvertinta.

Turime sumobilizuoti visas savo pajėgas kovai dėl teisingos taikos, dėl geresnės ateities žmonijai, dėl laisvės Lietuvai!

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Leonardas Šimutis, Prezidentas
Peter L. Pivorunas, Vice-prez.
Wm. F. Laukaitis, Vice-prez.
Dr. P. Grigaitis, Sekretorius
Mikas Vaidyla, Iždininkas
Wm. T. Kvetkas, Iždo Globėjas
Dr. M. Vinikas, Iždo Globėjas

S. Michelson
Rev. P. Juras
J. V. Stilson
J. B. Laučka

LIETUVIAI! SKAITYKITE IR PLATINKITE AMERIKOS LIETUVIŲ

Desimtas Komanderis Buvo Ivesdintas

Darius-Girenas Post No. 271, American Legion, šeštadienį, rugsėjo 22d. savo rumuose, adresu 4416-20 S. Western Ave., surengė spalvingai iškilmingą naujos Posto valdybos 1945-6 metams įvesdinimą, kuriame, be eilinių narių-legionierių, dalyvavo daug žymių svečių iš Amerikos Legiono Ketvirtosio Distrikto, kaimyninių Postų, laikraščių redaktorių, korespondentų, ir t.t.

Dedamam čia paveiksle matome 4-to distrikto komanderį, Morris Green, įteikiant kujeį (gavel) dešimtajam naujam

posto komanderiui, Pranui Pumpučiu. Juozas A. Rachus (antras iš kairės sėdi, pastarasis Commander, su šypsena siunčia linkėjimus naujam Komanderiui. Juozas Judickas, Senio Vice-Commander, ir šalejo, D. Sebastian. Junior Vice Commander, laukia eiles toms garbingoms Poste pareigoms. Gi, Jonas Pachankis, adjutantas (paskutinis dešinėje) rekorduoja visus įvykius.

Atvaizde sėdi iš dešinės į kairę: Thomas Blažina, Sergeant-at-Arms; Past Commander, Joseph A. Rachus; Joseph M. Judickas, Senior Vice-Comman-

der; Dan Sebastian, Junior Vice-Commander; John W. Pachankis, adjutant.
Stovi: Past Commander. Wm. Sebastian; Past Commander, Joseph Kibort; 4th District Commander, Morris Green; Commander, Frank Pumputis; John Karalaitis, Finance Officer; Past Commander, Joseph A. Mickelunas, Publikacijos vedėjas.
Užnugaryje, prie sienos matome Darius-Girėnas Post No. 271, American Legion, Tarnybos Veliavą, kurioje randasi 64 paprastos žvaigždės ir 3 auksinės (Gold Stars).

DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLO IR SUVAŽIAVIMO REIKALU

Šiuo laikotarpiu tapo išsiuntinėti laiška Brooklyn ir apylinkės draugijoms, kurių antraštas žinomas. Jei kurios nėra gavę tokio laiško, tai prašomos pasinaudoti iš laikraščio. Gerbiameji Lietuviai:—

Nuoširdžiai kreipiamės į Jus, turėdami vilties, kad Jūs mielai įvertinsite šio reikalo svarbą ir priimsite mūsų prašymą.

Draugijų išrinktas komitetas pastatyti paminklą Brooklynės miestui garbingiems lakunams Steponui Dariui ir Stanislovui Girėnui, karui einant prie pabaigos, dedamos pastangos užbaigti šį kilnų reikalą. Būt vyra kličių, kurios sulauko pradėta darba.

Paskiausioji draugijų konferencija, įvykus birželio 6 d., 1945 m., Brooklyn, nusistatė prieš Lietuvica Aikštę, kuri pradžioje buvo užgirta paminklui statyti ir patarė komitetui teirautis naujos vietos. Šiuo reikalu buvo kreiptasi į New York miesto Parkų Komisijonierius p. Moses ir gautas atsakymas: viešam parke paminklo vietos aprubežiuotos ir apart to turėtų būti aukštos vertės paminklas. Patarta pasitenkinti Lietuvica Aikšte.

Taipgi minėtą konferencijoje buvo svarstytas sumanymas, pagerbti kovojančius ir žuvusius lietuvius karius dabartiniam kare, kartu su Darius ir Girėno paminklu.

Bet, svarbiausias klausimas be kurio negalima pradėti paminklą statyti tai pinigai. Paminklo Fonde yra aukų \$2,698.76. Tai neužtenka tinkamam paminklui pastatyti. Nors ir nemalonu, bet esame priversti prašyti jūsų gerbiamos draugijos aukų paminklo naudai. Jas malonėkite siųsti čekių ar money orderiu išrašant Darius Girėnas Monument Fund ir adresuokite mūsų iždininkui Mr. John Spurga, Port Jefferson Station, Long Island, New York.

Taipgi svarstymui šių ir kitų klausimų yra šaukiama Brooklyn ir apylinkės lietuvių organizacijų, parapijų, draugijų, klubų, chorų konferencija, į kurią yra kviečiamos ir tos draugijos, kurios dėl kokių nors priežasčių nėra gavę šio laiško. Konferencija įvyks spalio (October) 14 d., 1945 metais sekmadienį, lygiai 2 val. po pietų, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Atstovus teiktis siųsti vieną nuo draugijos ir po vieną nuo kas penkiasdešimt narių. Taipgi, prašome aukščiaus pažymėtus klausimus svarstyti ir įgaluoti jūsų atstovus pateikti pasekmes konferencijai.

Po konferencijos 6 val. vak., toj pat salėje įvyks užkandžių ir vaišių pramoga, pagerbimui mūsų didvyrių lakunų Darius ir Girėno dvylikos metų sukakties nuo skridimo. Įžanga \$1.25. Jūsų draugijai prisijūniamie bi-lietu — sumoj \$ — ir prašome juos nupirkti. Pinigus teiktis prisiųsti rengejams vardu: John Saltis, 280 Union Ave.,

WATERBURY, CONN.

I LVS PIKNIKĄ

Buvo tai laikai, kada aš gyvenau Waterbury, daug žmonių teko man tada pažinti, prašomas mano gerų prietelių ir bičiulių Waterburiečių, aš ir dabar kaip tik suradau progą atvykti, atvykau o ypač į pikniką, kurs labai mane viliojo, nes tai buvo paskutinis vasaros piknikas.

Štai kas man padarė begalo labai gilus įspūdis, kad per tiek metų aš buvau nematęs mano brangiu waterburiečių, gi šiandien juos aš susitikau ir piknike smagiai ir gerame nusiteikime laiką praleidau su jais.

WATERBURY, CONN.

I LVS PIKNIKĄ

Buvo tai laikai, kada aš gyvenau Waterbury, daug žmonių teko man tada pažinti, prašomas mano gerų prietelių ir bičiulių Waterburiečių, aš ir dabar kaip tik suradau progą atvykti, atvykau o ypač į pikniką, kurs labai mane viliojo, nes tai buvo paskutinis vasaros piknikas.

Štai kas man padarė begalo labai gilus įspūdis, kad per tiek metų aš buvau nematęs mano brangiu waterburiečių, gi šiandien juos aš susitikau ir piknike smagiai ir gerame nusiteikime laiką praleidau su jais.

Prieš pradėjimą programą, štai mano geri bičiuliai "Ansonijos" lietuviai p.p. Jurgis ir Ona Barščiai, p.p. Bladas ir Viktorija Višniauskai, taipgi p.p. Čepinskai, turėjo tikrai lietuvišką stalą, kur tikro lietuviško surio buvo ir kitų užkandžių, taipgi gaziųjų vandeni ir alučio užgerti, prie tokio lietuviško stalo, buvau pakviestas ir aš, tapo nepamiršti geri lietuviai veikėjai iš Waterbury p.p. Bladas ir Alesia Poška, kaip lygiai ir ponja Jagėlienė ir jos dukrelė p-lė Constance Jagėlaitė, kuri turi gražų balsą ir dažnai ne tik lietuviškuose rengimuose, bet ir svetimtaučių rengimuose dainuoja, jos dainomis nekarta publika buvo palinksminta, beto, ji dirba atsakomąja miesto darba, tad prie šio stalo, ji buvo daugiau negu kad maloni. Vaisinantis prie stalo, ansoniečiai kvietė kad pas juos kada atsilankyčiau, ką aš labai maloniai jų prašymą priėmiau.

Susitinku mano gerus pažįstamus veteranus p. J. Tareilą, J. Žemantauską, Motiečių, Steponavičių, Vilką, Butkų, Vitą ir kitus, kurie per laikus buvo ir yra lietuviškoje sargyboje.

Štai jau programa prasidėjo, kuri buvo sumanią Dr. M. J. Colney sutvarkyta ir vesta, perstatytas pirmiausiai buvo aldermonas R. D. Benson, pasikui kalbėjo senatorius Patrick J. Wallace, aldermonas Wm.

Colbeck, J. Tareila, kurie labai gražiai atsiliepė apie lietuvių ir iagno net, kad daugiau dirbti laisvei Lietuvos, toks svetimtaučių gražus ir nuoširdus atsiliepimas, labai daug reikšmės priduoja ir moraliai ir dvasiniai, daugiau veikti. Betgi, pats svarbiausias buvo momentas, kada kalbėjo V. Abraitis apie bendrus lietuvių pabėgėlių ir tremtinių reikalus, kada skaitė nuo jų gautus laiškus, kurie nušvietė jų labai sunkią kaip dvasinę taip ir medžiaginę būklę, tai buvo momentas kada kiekvienas susikaupe rimtyje ir mintimis skrido, kad gal ir jų giminės bei savieji taip vargsta.

Programas baigtas su kontestu, išrinkimu trijų mylimųjų šio pikniko, kur buvo išrinktos šios. Ponia M. Tamašauskienė, A. Taylor ir Onutė Andrikaitė, kur kontesto laimėtojos buvo apdovanotos gelėmis, knygomis ir trimis prenumeratomis, Vienybe, Amerikos Lietuvių ir Dirva.

Po programai, štai susitinku nuoširdžių pažįstamų, kaip tai A. Orentas, J. Trečiokas ir kitų pavardžių neatsimenu. Matėsi daug žmonių ir iš kitų kolonijų. Vienu žodžiu Union City lietuvių parkas buvo pilnas žmonių, kur buvo suvirš septynių šimtų.

Kadangi tiek daug žmonių buvo, tai darbininkai, tikrai labai nusidirbo, nes žmonėms reikėjo patarnauti, bet visi patenkinti buvo patarnavimais, iš vyrų patarnavo šie: Albinas Kušlis, Petras Steponavičius, Juozas Liunas, Stasys Jaseliunas, Stasys Senkus, Dr. Bulerick, Julius Vilčiauskas, J. Kairis, Juozas Mikėnas, Kazys Dapkus, Stepas Genovaitis, Mikas Bogušas, B. Šilkauskas, A. Daugskurdis, ir Leonas Pranskis.

Iš moterų dirbo šios: Kušlienė, Steponavičienė, Jasiliunienė, Liunienė, Senkuvienė, Dr. Bulerickienė, Sabienė, Ramanauskienė, Lydekienė ir Dr. Mrs. Colney. Reikia pastebėti, kad šios moterys ištikriųjų užsitarnauja pagarbos, nes jos alkanus pikniko žmones labai skaniais valgiais papenėjo, ypač man labai patiko štai kas, kad ponja Colney apart gaminius valgius ir patarnaujant, ji neužmiršo ir apšvietimo dalykų, jos rūpesčiu, buvo paruoštas stalukas, kur buvo pardavinėjamos Timeless Lithu-

ania, Lithuania Under the and Sickle ir kitos, lietuviški laikraščiai, darbo labai prisidėjo lietuvis patrijotas Joseph zaras iš Windsor, Canada, tuvaitė Elsie Struve Matėsi taipgi, kad lietuviškuosna parengė ir savo jaunamėčius labai pagirtina. Kada baigėsi piknikas, štai spaudžiuo desinėmis su veikėjais Krugėliais niai jau nebuvau matęs, bėjau, kad Waterbury antra savaitė rinkimas žių lietuviams nuo kam teįsiems, kur svetimtaūgi gausiai aukuoja del Tai tokius įspūdžius atvykęs į pikniką. Smag lietuviai taip gerai mēiecticut valstijoje.

Amerikos Lietuvių Skaitytųjų Taryba
Čia talpinam tu
Lietuvio skaitytųjų kurie netik kad užmeruoja Amerikos beplatindami įzangtukus su skiriamomis.

N. Ringels, Athol, Mass.
A. Blinb, Detroit, Mich.
V. Paukstaitis, Nutter, N. J.
J. Akulavičius, Naukas, N. J.
J. Lowkis, No. Brookfield, P. Strazdas, Worcester, Mass.
A. Rinkunas, Detroit, Mich.
J. Sidlauskas, Worcester, Mass.
J. Lendraitienė, Worcester, Mass.
S. Padedgenienė, Paganus, J. Degeslunas, Worcester, Mass.
R. Radzonskienė, Beattytis, J. Cebratorius, Hartford, Conn.
Z. Juknis, Ontonagon, Mich.
A. Skučins, Wannam, Pa.
J. Pupka, Worcester, Mass.
J. Rogers, Worcester, Mass.
P. Vesket, Southbridge, Mass.
A. Ulelekas, Nashua, N. H.
J. Shergalis, Hazleton, Pa.
M. Kreipavich, E. Hartford, Conn.
A. Blinje, Lynn, Mass.
P. Sabulis, Ansonia, Conn.
Mrs. F. Kuleskas, Worcester, Mass.
P. C. Sulus, Brockton, Mass.
K. Kalris, Brooklyn, N. Y.
M. Wilfort, Waterbury, Conn.
P. Karas, Wannam, Pa.
A. Ziemys, Rochester, N. Y.
A. Bruzevicius, New Haven, Conn.
S. Lavins, Amsterdam, N. Y.
M. Sėgelinskienė, Worcester, Mass.
P. Jankūns, Philadelphia, Pa.
A. Navitsky, Hartford, Conn.
J. Krešlunas, Windsor, Conn.
A. Leonas, Buffalo, N. Y.
M. Vasiliauskas, New Hartford, Conn.
A. Ivanauskas, Southbride, Mass.
O. Galdenė, Worcester, Mass.
K. Serflinas, Worcester, Mass.
A. Kallunas, Worcester, Mass.
M. Chasse, Worcester, Mass.
M. Cosskie, Worcester, Mass.
N. Kudarnauskas, Worcester, Mass.
Nikunas, Los Angeles, Calif.
S. Kristunas, Worcester, Mass.
V. Stalutinis, Worcester, Mass.
J. Vaitkunas, Worcester, Mass.

Susipratu pareiga
šis pavyzdys kaip teigia
trūčio knygo teisybė: bolš
diditai ir joks
su jais neim
taip, tai kuo

Štai tu mūsų vardai, kurie besidomi del lietuviškos palaikymo ir pasiūkus:
Amerikos Lietuvių nistracija taria naujais
ačiu visiems laikraščiai darbininkams už jų gas kalbamu reikala.
Am. Lietuvių

Am. Lietuvių

THIS GRAND MEDICINE
made especially to relieve 'PERIODIC'
FEMALE PAIN
And Its Weak, Cranky, Nervous Feelings—
Take heed if you, like so many women and girls on such days suffer from cramps, headaches, backache, weak, nervous feelings, distress of "irregularities"—due to functional monthly disturbances.
Start at once—try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to relieve such symptoms because this famous medicine has a soothing effect on one of woman's most important organs. Taken regularly throught the month—it helps build up resistance against such symptoms. Thousands upon thousands of women report benefits!

There are no harmful opium in Pinkham's Compound—it is from nature's own roots and herbs (plus Vitamin B₁) in a pure, natural form. Also a fine stomachic tonic. Read label directions. Worth trying!

Lydia E. Pinkham's VEGETABLE COMPOUND

FONDO V...
metais, kai...
prasidės...

DUDOS DUONA TAI SKANI
Dudos duona tai skani,
Giria jauni ir seni;
Nuo duonos tyros ruginės,
Worcesterio skaisčius merginos.
Duona minta visas svietas,
Jai ant stalo pirma vieta —
Duonos, sviesto ir kavos,
Pusryteliams lig valios!

NATIONAL BAKERY CO.
(Antanas Duda, Sav.)
12 Ashmont Ave. Tel. 2-5336 Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. \$2.50 In Foreign Countries \$3.50
Two Years Subscription \$4.00 Two Years Subscription \$5.00
One Half Year \$1.50 One Half Year \$2.00

Single Copies 5 cents
Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinis prenumerata: S. V. \$2.50 Užsieniuose—Kanaadoje \$3.50
Pusmetis \$1.50 Dviem metams \$4.00
Pusmetis \$2.00 Pusei metų \$1.50
Prenumeratos pradžia sutaisi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

LITHUANIA UNDER THE SICKLE AND HAMMER PATENKA Į MAGAZINUS

"Destiny" redaktoriaus išvada

Visiems lietuviams, bet pirmo eilėje LVS drau-
gams, buvo didelio džiaug-
smo patirti, kad pulkininko
Petručio "Lithuania Under
the Sickle and Ham-
mer" pateko į angliškąją
šalies spaudą. Gražiai
pandancio mėnesinio maga-
zino "Destiny" (išeina Ha-
zard B. Rand savo
pajūnyje "The Shadow of
Third Woe" (žiūr. pusl.
rugsėjo m. "Destiny").
Pateko ir paties pulk. Pe-
tručio pasakojimais. Auto-
nurodo, kad šioje šaly-
yra nemaža komunistų
aidintų žmonių, ir tik-
ai padėčiai nušviesti. Jis
moda eilę ištraukų iš
Lithuania Under the Si-
ckle and Hammer". Baigęs
Petručiui, H. B. Rand
pabrėžia: "Iš aukščiau
duoty ištraukų matyti,
šios sistemos laikosi vy-
snybė, kuriai, greta kitų
pavyzdžių, San Francisco
ferencija pavedė taikos
vendinimo misiją. Jei tai
duoty taip traginga, būtų
ma juoktis iš tų, kurie
kad sovietų vadai dirbs
tos labui".

Susipratusių Lietu-
pareiga

Šis pavyzdys aiškiai paro-
kaip teigiamai veikia
tručio knygoje išdėsty-
snybė: bolševikai yra
dantai ir joks taikos dar-
su jais neįmanomas. Bet
kaip, tai kuo plačiausiai

paskleiskime "Lithuania un-
der the Sickle and Ham-
mer" nes tik atitaisę komu-
nistų šioje šalyje paskleis-
tus melus, pasak kurių, so-
vietinėje sistemoje saulė
žeme ridinėjantis, mes ga-
lime tikėtis vienokios ar ki-
tokios akcijos Lietuvos nau-
dai. LVS daug tų knygučių
išsiuntinėjo n e m o k a m a i.
Bet dar daug knygynų ir
daug redakcijų bei paskirų
asmenų, kurie tą knygėlę
privalėtų turėti, jos neturi.
Susipratusių lietuvių užda-
vins yra tą spragą užkišti.

3. Nesnauskime, kai
komunistai išsijuose
dirba

Neužmirškime, kad bol-
ševikai dirba išsijuose. Ir
jei visuomenė kartais yra
palankiai bolševikams nu-
siteikusi, šito priežastis yra
jų aktyvumas ir mūsų pa-
syvumas. Tad nesnauskime
ir nelaukime, kad kiti pir-
ma mūsų ir už mus imtu-
si prieš bolševikiškos akci-
jos, nes juk Lietuvai labiau
negu kuriai kitai valstybei
gresia bolševikiško išnaiki-
nimo pavojus. Užsibrėški-
me tikslu "Lithuania under
the Sickle and Hammer"
patalpinti į kiekvieno žy-
mesnio amerikiečio namus,
į kiekvieną redakciją ir į
kiekvieną knygyną. Jei tą
tikslą pasiekdame, galėsime
didžiuotis, kad tikrai atliko-
me didelį darbą.

Julius Smetona

SVARBUSIS TAUTINIO KARO
FONDO VAJUS

Ši Amerikos visuomenė
karo metu, ir jį užbaigus,
pė ir tebesėlia šimtus
omų žmonių. Šis sėlpmo
as labai žymia dalimi eina
Tautinį Karo Fondą — Na-
tional War Fund, kuris jungia
šalies žinomas labdaros ir šal-
vau organizacijas, kaip USO,
Prisoners Aid, United Sea-
Service ir pan. o šalia jų
teikiama tautų sėlpti fondus,
tarpe ir United Lithua-
Relief Fund — Bendrąjį A-
ros Lietuvių Fondą. Musų
National War Fund nuo 1944 m.
liepos 30 d.
ALF tikslas yra sėlpti nu-
ėjusius nuo karo ir jo pa-
lietuvių kiekviename
te, kur tik įmanoma pa-
teikiant visokią reikalini-
pagalbą maistu, pinigais,
ais, drabužiais ir kitomis
monėmis.
National War Fund Ben-
Amerikos Lietuvių Fon-
araitais metais yra gaves
00 dolerių. Šiems 1945-6
yra numatyta 600,000

ma dieną. Jo tikslas—sūrinkti
115 milijonų dolerių ateinan-
tiems metams aukščiaui minė-
tiems kitiems ir svarbiems
tikslams. Vajus tęsis visą mė-
nesį.
Kiekvieno lietuvių kilmės a-
merikiečio pareiga yra prie šio
vajaus prisidėti ir dalyvauti
didžiajame žmonijos sėlpmo
darbe. Turime neužmiršti, kad
National War Fund yra lietuvių
sėlpmo reikalą tinkamai įverti-
nęs. Prisidėdami prie vajaus
darbų vykdymo, parodysimė sa-
vo gerą širdį kenciančiai žmo-
nijai ir ištiesime pagalbos ran-
ką tukstanciams savo artimų-
jų.

KAS DARYTINA VAJAUŠ
REIKALU

1. Svarbu, kad tuojau susida-
rytų vietiniai lietuvių komite-
tai iš įvairių organizacijų at-
stovų prie bendrų National War
Fund (Community Chest ar ki-
tais vardais komitetus) vajaus
vadovybių kiekviename mieste,
miestelyje ar kaime, kur yra
bent keli lietuvių amerikiečiai,
prisitaikant prie vietos veiklos
sąlygų.

2. Organizacijų atstovų pasi-
tarimus turėtų sužadinti BALF
skyriniai ir apie susačiusį ko-

Prieš pradėjimą Drabužių Vajų Del Lietuvių Karo Nukentėjusių, Aukštai Gerbiamas Edward J. Martin, Pensilvanijos Gubernatorius ir Gubernatorių Konferencijos prezidentas, priima garbės narysę BALF (United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.). Su juo yra Kun. Dr. Joseph B. Končius, šios organizacijos prez.

mitetą tuojau pranešti vietini-
am National War Fund Com-
munity Chest ar War Chest
Drive Committee ir BALF Cen-
trui.

3. Nurodymų vajaus komite-
tas duos vietiniai National
War Fund vajaus komitetai ir
musų įstaiga.

Bendra Amerikos Lietuvių
Fondo Direktorių Taryba kvie-
čia ir prašo visus lietuvius sto-
ti šion didelėn talkon visu pajė-
gumu ir širdimi. Prisiminkime
alstančius ir vargstančius,
po išgriautą Europą išmėtytus
lietuvius. Visos jų mintys ir
mintys yra atkreiptos į mus, į
Ameriką. Neapvilkiame jų.

BALF Direktyvų Taryba
19 West 44 Street
New York 18, N. Y.

LITERATURA

Europos Ateitis

Johannes Steel, kuris yra žino-
mas radio kalbėtojas, parašė
knygą The Future of Europe,
kurioje lietuvių ir Lietuva yra
daugelyje vietų paminėti ir kny-
ga turi net visą skyrių pavadin-
tą The Baltic States. Šitas ra-
dio kalbėtojas yra žinomas savo
šališkumu, nors jis paprastai
kalba kaip "bešališkas" stebėto-
jas. Henry Holt and Company,
New York, išleisioj šioj arti tri-
jų šimtų puslapių knygoj, kuri
kaustuja 3 dol. Dabar šitas ra-
dio kalbėtojas turi progos išdė-
styti savo mintis raštu. Patys
leidėjas sako į knygą sukels
priešingumą dėl savo "tiesumo".
Pažiūrėkime kas apie Baltijos
valstybes pasakytą. Pirmiausia
rašytojas sako, kad Baltijos
žmonės yra sunku pažymėti et-
nografiškai, nes per amžius jie
buvo valdyti kelių kaimynų. Mes
gi žinome, pavyzdžiui, aiškiai,
kad lietuviai yra lietuviai, ir t. t.
Rašytojas apibrėžia Baltijos
žmonių dalyvavimą 1905 metų
sukilimuose ir pradžioje norą
turėti tik autonomiją. Tos auto-
nomijos norą jis išveda ir iki
paskutinių dienų, sakydamas,
kad laisvose rinkimuose (nor-
mal elections) 1940 metais Bal-
tijos žmonės nubalsavo prisidėti
prie SSRS ir kad jų pasirinki-
mas kaip tik ir buvo tuo ku bu-
vo siekta nuo pat pradžių, tai
yra tik autonomijos. Rašytojas
savo mintims įrodyti parenka
dokumentus, tik, žinoma, tokius,
kurie jo mintis pilnai paremia.
O parenti dokumentais galima ir
kitokias mintis. Aš nepolemi-
uoju su šita knyga, bet tik pa-
sakau kas joje parašyta. Skai-
tytojai patys gali galvoti. Rašy-
tojas sako, kad Rusijos revoliu-
cijos metu gyventojų dauguma
buvo pramonės darbininkai ir
žemdirbiai. Lietuvoj nebutų ga-
lima pasakyti kad pirmieji buvo
skaitlingesni. Sako rašytojas,
jeigu nebutų vokiečiai tebebuvę
tuose kraštuose, žmonės būtų
paėmę viršų prieš atžagareivius,
tai yra būtų eję su bolševikais,
o tu atžagareivų, girdi, tebuvo
tik saujelė. Žinoma, rašytojas
gali kalbėti kaip jis nori, jo va-
lia. Taip pat kiti gali manyti
kitaip apie buvusią padėtį. Sako
knyga: vokiečių buvimas tuose

kraštuose buvo kaip ir nukreip-
tas prieš galimą vidaus kovą,
kurioj būtų laimėję už bolševikus
einantieji. Politiška ir ekonomi-
niška pažanga buvusi pasmerkta
blogam likimui iš pat prad-
žios, nes anglai norėję kad Bal-
tijos kraštai pavirstų žemės ukio
kraštais ir paneigtų pramonę,
kuri būtų daugiausiai santykiuan-
ti su Rusija. Apie Lietuvą ne-
butų galima pasakyti kad rusų
imperijos metu ji daugiausia bu-
vo pramonės kraštu, bet rašyto-
jas taip tvirtina. Jis tiesiai
tvirtina, kad Baltijos valstybės
negalėjo būti nepriklausomomis
dėl ekonominių aplinkybių. Tiek
apie Baltijos kraštus, nors kny-
goje yra daugiau. Visa knyga
panasią įvertina visas kitas Euro-
pos valstybes. Žinoma, butų
sunku vienam žmogui taip viską
visur žinoti ir taip tiesiai viską
tvirtinti, jeigu nebutų vieno aiš-
kaus nusistatymo, tai yra viską
kreipti į vieną pusę. Taip dar-
rant, neapersunku yra rasti viso-
kių įrodymų, kurie įrodytą tai
vieną pusę. Bet laisvoj šaly, kaip
Amerika, galima ir kitą pusę
įrodyti, todėl atrodo, kad šioji
knyga gali būti priežastimi kitų
kelių knygų, kurios gali kitaip
dalykus įrodyti. Na, o tiems,
kas nori kibtį į ginčus, ir iš šio-
tos knygos galima daug medži-
gos imtis.

R. L.

NUMATOMAS ARK. J. SKVI-
RECKO VIZITAS VATICANE
New York (LAIC)—Kauno
Arkivyskupas Metropolitas J.
Skvireckas liepos mėn. pabaigoje
jau buvo pasirengęs išvykti į
Roma. Vizos jau gautos. Nu-
matyta kas jį lydės — kunigas
sekretorius ir Kauno kunigų se-
minarijos rektorius.

GRINKISIO NELAIMĖS

Nors šis miestelis neūžima
jokios strateginės vietos, tačiau,
karo viesula aplankė ir jį-beveik
visą sudėgindama.

WATERBURY, CONN.

LIETUVIŲ MISIJAI AUKOS

Rugsėjo 22-23 dienomis, Lie-
tuvij Misija turėjo svarbius pa-
sitarimus Lietuvos nepriklauso-
mybės reikalais, Pensilvanian
Hotely, New Yorke.

Po ilgokų pasikalbėjimų, prie-
eita prie išvados, kad butinai
reikalinga šaukti kitą lietuvių
suvažiavimą Washington, ir
šaukti kuo greičiausia, ne vėliau
kaip pabaigoje Spalio mėnesio.
Laikas, vieta ir kiti prirngimo
reikalai, palikta Misijos val-
dybai.

AUKOS MISIJAI

- Wm. Paschall (Poška), Phil. ... \$100.00
Adv. A. A. Olis, Chicago 50.00
J. Kazamauskas, Boston 25.00
Mrs. M. J. Colney, Waterbury, Conn. ... 25.00
X. Strumskis, N. Y. ... 10.00
J. Valickas, Newark, N.J. 10.00
J. Sagys, N. Y. ... 5.00
A. Kuslis, Watertown, Conn. ... 5.00
Smulkių Aukų ... 14.00
Viso ... \$244.00

Dr. M. J. Colney

SVEČIUOSE PO 22 METŲ

(SALDUS ATSIMINIMAS VIENAM METUI SUĖJUS)

Raša — Svečias

Prieš tris mėnesius sužinojau
nuo savo draugo kad busiu
kviestas svečiuosna po 22 metų.

Busiu kviestas... Atmintis
galvoj atgijo. Atsiminimai vienas
po kito skrido iš tolimos
praeties, kad aš kitados gyven-
nau kitur, turėjau galybės pa-
žystamų ir draugų. Tik ilgas
laikas užtėmdė praetį juos at-
siminti.

Aš juos apmiršau. Ar gali-
mas dalykas, kad jie mane at-
mintų? Aš tam netikiu. Gal
ir busiu kviestas. Tas klausimas
nedavė man ramybės nei
namuose, nei darbe, priduoda-
mas didesnį galvosukį ir gal-
vos skambėjimą. Norėjusi pa-
čiam klausti, bet neprideringa
tai daryti. Nėra kito išėjimo
kaip tik pakvietimo laukti.

Laiškas... Žiuriu iš kur at-
ėjo. Pašto antspauda iš ten...
Plešiu, skaitau jį... rašo labai
gerai žinomas asmuo. Kvieti-
mo laiškas. Ak, dabar tai ži-
nau, kad esu kviečiamas pribu-
ti...

Tą naktį negalėjau užmigti.
Veido išvaizda, kurio neturė-
jau niekad pilno, dar labiau su-
blogėjo. Pasžiūrėjus į veidrodį,
o po kelių dienų reikės išvažiuoti.
Net svoris nupuolė, atrodau
nekaip. O mano pažystami ir
draugai tenai, be abejo laukia
mane pamatyti pilną, išpurtusį
kaip derlingo daržo ridiką.

Rugsėjo 30, 1944, šeštadienį,
skubinuos į stotį. Diena ukano-
ta, murki. W-B. traukinis iš
pietų pusės kaip 12 val. pietų
laiku atūžė, bėgdamas į šiaurę.
Ilipau... Sulipo į jį šimtai kitų
pasažierių. Traukinis pilnas ka-
reivių, matrosų ir kitų kariškių.
Važiuojame stovėdami. Aš ir
ant traukinio stogo stovėčia,
nes gelžkelį iš pat jaunystės
dienų esu labai pamylėjęs, jau-
nas budamas esu daug juo va-
žinėjęs Amerikoje, myliu jį ir
dabar.

Kelionė

Palikus savo didžio kaimo
miestą rukuose ir dregnume, aš
žiūrėjau bepaliovos pro trauki-
nio langus kada išvažiuosime į
tyresnį ir sausesnį dangaus ho-
rizontą. Pirmas sustojimas,
Trenton, N. J. Oras toks pat
kaip ir mus. Čia išlipo kiek ka-
reivių, palikdami susėsti stovin-
tiems pasažieriams vietas. An-
tra stotis — New York. Pake-
lij atmosfera ta pati kaip palik-
nus, šonose matosi laudnos apy-
regės, kurios nepatrukia ir ne-
duoda keliaujantiems jokio
žingeidumo, iki neprivažiuoju
"pragaro vartų" (Hell's Gate),
įvažiuojant į New Yorko miestą.

Hell's Gate yra žingeidus ge-
ologiškas Gamtos padaras, sto-
vintis plačioj lygumoje, aukštai
iškilęs kieta akmenis kalnas—
barjeras, kuris, berods, skiria
New Yorką nuo New Jersey
valstijos. Pro šio kalno iškasta
ir išdriliuotą unvą-tunelį trauki-
nis eina apie 10 min. iki pasie-
kia Pensilvanian R. R. stotį,
New Yorke. Čia išlipo kareivių
daugiau, o pasažieriai sto-
vinti iki tol skubinosi užimti jų-
jų sėdynes. Aš suskubau sau ir
gauti. Dabar važiuosiu sėdėda-
mas.

New Yorke oras dar ir neaiš-
kus. Traukinis susijudino. Ve-
ža mus pro stebuklingai atlik-
tus žmogaus genijaus techni-
kus darbus ir padarus. Šalimis
konkrečių cemento sienos,
gelžkelių vortinkliai viens ant
kito. Bėgaliniai tiltai kitai važ-
mai žemai ir aukštai praversti
ir galybės kitų žmogaus darbu
(proto ir rankų) atliktų stebuk-
ly. Tiesiog ir mažiausiai mas-
tantį žmogų aukštybėn kelia...
New Yorkas tai Rojaus ir Pra-
garo miestas!

Traukinis artinasi link New
Haven, Conn. Čionai oras jau
kitokis atrodė. Ruko ir dreg-
numo nematyti. Tyras, sausas,
giedrus, Naujos Anglijos oras
prasidėjo. Kaip čia toli nuo
mano miesto. O kokis didelis
Gamtos patvarkymo yra skirtu-
mas.

Važiuoju Atlantiko pajuriu.
Rodos Shore Line vadinamu,
gelžkelio. Po dešinei matyti At-
lantiko pakraščiai ir užlajos. Po
kairėi kalnai ir kloniai. Trau-
kinis bėga kiek jo "kojos" ir
plieno tvirta "krutinė" gali spė-
ti kviepuoti ir išlaikyti. Prau-
ždamas mažus kaimus ir mieste-
lius. Juo tolyn į šiaurius, pro
dangus darėsi skaitisnius. Oras
tirštąs, tyras, šaltokas ir spau-
džiantis. Kas man davė atminti
kad seniaus, gyvendamas Nau-
joj Anglijoj, aš juo gerėjau ir
jį kvepavau.

Artinosi prie Providence,
R. I. Povakaris. Sėdžiu po kai-
rei traukinio sėdynėj ir stebiu
pro langą į apielinkes ir dangų.
Kaip žemėje taip danguje matau
stebėtiną grožią. Mat rudens
laikas. Medžių ir krūmų buvę
žali lapai, dabar pavirtę yra į-
vairiais ir gražiausias spalvas,
kurias tik genialus artistas—
piešėjas galėtų nutapyti, o ta-
lentingas poetas jų grožią tin-
kamai aprašyti. Saulė tapat
pasikavojus už kalnų, vaizurų
pusės danguje paliko labiau ne-
gu aukso butų išpuštą, žėrinčią
akyregiui stebėtiną sceną!

Sutema, Providence, R. I. Tik
menulis, žvaigždės ir miesto
šviesos galima matyti. Kiek
kartų jaunas budamas aš jame
buvau, ne sykį Lietuviams kal-
bėjau. Mylėjau jį kaip ir tą,
kur gyvenau, kur dabar važiuo-
ju, už jo gyvumą, švarą, tvarką
ir nakties laiku gerą šviesą.
Norėčia dabar sustoti ir jį pa-
matyti, bet negaliu...

South Boston stotis. Aštuo-
nios valandos vakare. Graži
stotis pilna žmonių, bet nėra
laiko joje ilgiau pasilikti. Sku-
binu pasiekti Boston-Maine
North stotį. Kaip 8:40 min. čia
gavau traukinį į Lawrence,
Mass., pirmą gyvenimo miestą
mano antros tėvynės. Naktis,
tyra, skaiti, stebėtinai graži
naktis, rodos ji būtų mane jau-
nu padarius. Iš 353 mylių to-
liu kelionės. paliko tik 27 ke-
liauti. Traukinis bėga puse tiek
greitumo kiek važiauvau iš namų.
Jis stovja prie kiekvienos
stoties pasažierius palikdamas.
Sėdynių tuščių pasidarė pilna,
kurias išskleidus dvi, gali mie-
goti. Tass pat traukinis, kurio
kasdien 1918 metais važinėjau
į Berkeley Prep. mokyklą mo-
kintis. Kokia pasidarė man iš
jaunystės laikų saldi atmintis!..

Andover Station — sušuko
konduktorius. Man strygo gal-
von kaip elektros srovė naujas
atsiminimas. Juk čia, 1917 m.,
važinėjau kasdien 3 mylias gat-
vekariais į Phillip Andover Aca-
demy mokykltis. Dar dvi stotys
ir busiu jau vietoje, kaip klai-
da pasitaikė. Aš buvau pradė-
jęs snausti, kaip konduktorius
suriko: Next Station is Haver-
hill! Traukinis pradėjo eiti.
Pašokau iš snaudulio ir pribė-
ges kondukerj tariau: My des-
tination is Lawrence". "We just
passed it" jis pareiškė. Jis tuoj
griebė už signalo duodamas in-
žinierui ženklą sulaiykty trau-
kinį, ką ir padarė. Prie vartų
stovėjo autobusas. Konduktori-
us patarė man jį griebti, ku-
ris pristatys mane vieton. Vė-
liau paaiškėjo kad mano kvietė-
jai du sykiu buvo atvažiuavę su
mašina mane patikti, bet šiai
klaidai pasitaikius, susitikti ne-
galėjom.

Lawrence, Mass. Autobusas
privežė mane prie nurodytos
manimi vietos. Išlipau. Jau po
dešimts nakties. Einu į gelž-
kelio stotį pasidabyti. Pašto ru-
mai tie patys, kuriuos palikau 22
metai atgal. Gelžkelis praeina
kaip ir pirmiau, arti jo salunas.
Bet stoties nesimato. Kur ji
pasidėjo? Iš kitos pusės gelž-
kelio matau eina dvi moterys.

Jom prisiartinant, atsiprašyda-
mas, klausiu jų kur pasidėjo
stotis kuri čionai buvo. "Ar tu
iš kitur atvažiaves?"—nedrą-
siai jos mane užklausė. "Iš Phi-
ladelphijos, aš gyvenau čionai
22 metai atgal, pasisakiau jom.
"Stoties seniai nėra, ją panaiki-
no. Dabar turime tik vieną,
So Lawrence"—jos man paaiš-
kino. "Ak, taip, dabar žinau
kodėl jos negalėjo atrasti".

Moterys įsidrąsino ir pradėjo
manęs klausinėti kas mano
mieste girdėti, kaip ir kokie
žmonės gyvena, ir t. t.

Dėl vėlaus laiko aš jom nega-
lėjau daug ko pasakyti. "Aš at-
važiauvau iš Afrikos į Ameriką"—
jom pajukavau. "Kaip tai,
—jom jį nesuprantam"—jos
nustebo. "Labai paprastai, iš
2,000,000 su virš gyventojų mu-
sų mieste, vieną ketvirtadalį tu-
rime juodukų su kuriais turime
daug nesmagumo. Jie vis
stumiasi į šiaurę ir už kitų 22
metų ar greičiau, jūs turėsite
gyventi su jais kaip ir mes"—
atsakiau jom. "Mes nauja-ang-
liečiai to nedasiliejom"—susi-
jau dindus moterys atsakė. Aš
padėkavojau jom, atsisveikinau,
ir pasileidau įjieskoti gatvės
antrašo kur važiuoju.

(Bus daugiau)

VĒLIAUSIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

LIETUVIŠKOJO PASAULIO NAUJIENOS

Baltijos Pabėgėlių Švedijoje Klausimas

Švedų vyriausybė išdėstė viename pranešime nutarimus, padarytus Švedijoje gyvenančių Baltijos pabėgėlių klausimu. Taisant šiuos nutarimus svetimšalių kontrolės tarnyba turi pranešti visiems šioms pabėgėliams — arba jų gyvenamų stovyklų viršininkams — kad jie visiškai nemokamai gali grįžti į savo kraštą: rusų oficialiu pareiškimu jie bus gražinti į savo gyvenamas vietas. Norintieji grįžti turės pranešti tai policijai arba stovyklos viršininkui. Švedų įstaigos reikiama nora, tačiau nenumatydamos jokios prievartos, kad pabėgėliai grįžtų į savo tėvynę. Jos pabrėžia jau galiojančius nuostatus ir draudžia daryti bet kurį spaudimą ir pabėgėlius, kad įtikinti juos negrįžti. Negyvenantieji stovyklose turi susilaikyti nuo bet kokios politinės propagandos Švedijoje. Policija turės pranešti svetimšalių kontrolės tarnybai apie visus šių nuostatų nesilaikymo atsitikimus.

Šio pareiškimo svarbiausias elementas yra aiškiai išreikštas noras kad pabėgėliai grįžtų į trijų Baltijos sovietų respublikų teritoriją. Niekada anksčiau Stockholmo vyriausybė nebuvo užėmusi taip aiškios pozicijos šiuo klausimu, kuris be abejojimo yra jautriausias rusų-švedų santykių punktas ir duoda pretekstą skaitlingiems sovietų spaudos puolimams. Švedai mato Maskvos nervingume, kur atrodo, baltų pabėgėlių grąžinimas daromas prestižo klausimu.

Švedų vyriausybė nevaržė labai liberalios politikos, taikomos visų tautybių pabėgėliams, ligi momento, kai buvo nusistatyta išstremti nacių karo nusikaltėlius, oficialiai pripažintus "žmonėmis, kurie savo baisiais nusikaltimais sukėlė prieš savo žmonijos sąžinę". Naudodamiesi svetingu priėmimu, teikiamu visiems kurie, jausdami pavojų savo gyvybei ar laisvei, atvykdavo prašyti švedų vaisingumo, skaitlingi trijų respublikų piliečiai kelėsi per Baltiją 1944 m. vasarą ir rudenį, kai rusų spaudimas užtvindė pozicijas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Klausimas liečia iš viso apie 30.000 baltų, kurie, bėgdami nuo vėl pajudėjusio fronto, kaip imanydami veržėsi į bet kokius laivelius ir pasiekė Švedijos krantus arba Gotlando salą. Dešimtys laivų huskendo rudens audrų metu, pražudydami šimtus nelaimingųjų, kurie tikėjosi rasti prieglaudą palaimintoje Švedijoje. Tukstančiai kitų mėgiuo taip pat palikti savo kraštą, bet, truksiant laivų, liko baltų pakrantėse.

Tarp tų 30.000 baltų tepriškaičiuojama tik keletas šimtų lietuvių ir 5.000 latvių. Iš 25.000

estu reikia išskirti 5.000 Estijos švedų grupę, tai yra, beveik visa švedų kolonija, įsikurusi Estijoje viduramžių pabaigoje, tuo garbingu metu, kai Baltija buvo tik švedų ežeras. Ši žvejų grupė, praėjusios didybės laikotarpio liekana, buvo perkelta į Švediją 1944 metais vokiečių ir švedų įstaigoms susitarus. Švedų vyriausybė nenorėjo likti abejinga tos mažos grupės likimui, kuri amžių bėgyje užsispyrusi laikėsi savo gimtosios kalbos ir kuri buvo patekusi į galutiną dekadanso pavojų, jei karo audros būtų turėjusios kristi ant jos dar kartą. Ji paėmė ją savo globon ir suorganizavo jos perkėlimą, bet 25.000 kitų baltų atvyko savo priemonėmis, nugalėdami sunkumus ir pavojus, kuriuos esame nurodę.

Vos tik ši nelaimingoji minia išlipo Švedijos teritorijoje, tuoj sovietiškieji švedų sluoksniai matė šioje emigracijoje aiškiausią gaivališką baimės pavyzdį, kurios buvo apimtos ištisos tautos, matydamos perspektyvoje grįžtantį bolševistinį režimą. Iš savo pusės, komunistų organas "Ny Dag" pradėjo pareiškę, kad tai buvusi tik maža germanofilų bendradarbių ir baltų nacių klika. Bet pasidarė aišku, kad paprasti kliekai pabėgėlių buvo per daug, ir kad, iš kitos pusės, jie daugumoje priklausė darbo klasėms, žvejams, darbininkams ir ukinkams. Tada komunistai tvirtino, kad šie baltai paliko savo kraštą tik bėgdami iš operacijų zonos, bet jie skubėsi grįžti tuoj po galutiną jų tėvynės išvadavimo ir kai sovietinio režimo atstatymas bus pradėtas vykdyti.

Tačiau savaitės bėgo baltų pabėgėliams nerodant norą grįžti į jų išvadotą respublikas. Rusai kaltino mažą fašistų grupę, esa ji daranti spaudimą ir pabėgėlių daugumą, siekdama sutrukdyti jų grįžimą. Sovietų spauda taip pat kaltino švedų vyriausybę, esa ji tekojuojanti ir net favorizuojanti autentiškų nacių grupės veiklą, kuri pasinaudodama pabėgėlių masės nežinojimu tikrų sąlygų išvadotoje tėvynėje, varė Goebbelso vertą programą. Tikruojuje, baltų intelektualų grupė ilgą laiką leido spaudos biuletenį, skirtą vokiečių palavietimams nusikaltimams kurie, besitraukdami, išžudė ir deportavo tukstančius baltų. Tačiau šis biuletenis primėtė taip pat tokio rimtumo faktus sovietų armijai ir administracijai, kuri esa leidosi iki pikčiausių žiaurumų atkariantose respublikose. Švedų spauda reguliariai skelbė šią tamsią žiaurumų kroniką, kuri, aišku, darė blogiausią įspūdį Švedijos visuomenei ir pratino ją žiūrėti į rusus, kaip į taip pat baisesius ir piktadarius, kaip ir vokiečius.

Tukstančiai Amerikų Namų šioandien yra linksmesni ir sveikesni iš priežasties vienos iš Raudonojo Kryžiaus plačiausių projektų — išplatinama namuose sergančių ligonių prižiūrėjimą — rodoma šioje iškaboje, kuri per vasarą ir rudenį buvo išplatinama.

Klausimas greit pateko diplomatinėn plotmėn. Rusų taikomy metodų Baltijos kraštuose kaltinimų sunkumas ir švedų spaudos komentariai, ironizuoja baltų neskubėjimą grįžti į savo kraštą, neleidžia Rusijai ilgai likti indiferentiškai. Buvo be abejojimo padaryti diplomatiniai demarsai ir baltų biuletenis dingo. Vėliau sužinota, kad rusų valdininkai pereišią baltų stovyklas, ragindami juos grįžti į savo kraštą. Šią progą p. Guenther, švedų užsienių reikalų ministeris, pareiškė parlamente, kad Švedija pripažįstanti trijų Baltijos valstybių buvusių nepriklausomybę iki 1940 m. aneksiją ir laikanti jos gyventojus sovietų piliečiais. Čia reikia pažymėti, kad Anglija ir Jungtinės Valstybės tuo klausimu tiek nepadarė: baltų diplomatai, akredituoti Londone ir Vašingtone, tebesinaudoja savo privilegijomis.

Tačiau Maskva tuo nepasitenkino ir rusų spauda atnaujino savo puolimus prieš Švediją ir prieš baltų "fašistus". Stockholmo politiniuose sluoksnuose neslėpiamas klausimo rimtumas, kuris vaidina pirmą rolę rusų-švedų santykių raidoje. Rusai nori, atrodo, kad Švedija, reikalaujanti esant, jėga priverstų baltų pabėgėlius išvykti iš krašto. Bet Stockholmo vyriausybė nenusileis niekada tokiam reikalavimui ir visada atsakys prievarta pavartoti, kad priverstus grįžti tukstančius nelaimingųjų, kurie tam priešinosi ir, kurie, be to, labai lengvai rado vietos Švedijos darbo rinkoje.

Pačiu paskutiniu metu Rusų pasiuntinybė Švedijoje patalpino visuose laikraščiuose skelbimą keturiomis kalbomis (švedų, rusų, latvių), nurodanti baltams rinkimosi vietas, į kurias jis turėjo atvykti, kad būtų repatrijuoti. Tuo pačiu metu pabėgėliams buvo išsiuntinėta daugybė asmeniškų laišku, vaizduojančių naujas sąlygas rydiniame Baltijos pajūryje ir raginančių ten grįžti. Tos kompanijos rezultatas buvo menkas. Tuo klausimu laikomasi didelės diskrecijos, bet iš trisdešimt tukstančių pabėgėlių tik mažiau penkiasdešimties, pagal tikriausius davinius, tepareiškė norą grįžti.

Tų baltų užsispyrimas, kurie per keturis metus išgyvenę dvi okupacijas ir tris militarines kompanijas, ir kurie, atrodo, taip lengvai prisitaiko prie Švedijos gyvenimo sąlygų, rizikuoją išsukti dar gana daug sunkumų. Pareiškėdama, kad ji taiką tik padarė, nori matyti grįžtant į savo tėvynę visus šiuos keliančius rūpestį svečius, švedų vyriausybė stengiasi suversti visą atsakomybę šiuo klausimu ant pačių baltų. Kiekvienu atveju, kartą ir kun. Krupavičius iš rusų spaudos ir radio jau parodytą sujudimą, pilnai galima nu matyti, kad Maskva nepasitenkins šiuo išaiškinimu.

Albert Hervieu (Copyright by Le Monde aut A. F. P.)

Kun. Krupavičius Nuo 1942m. Buvo Nacių Kalėjime

New York (LAIC) — Kurį laiką laikais daug Lietuvai pasidarbavę ir turįs nemažų nuopelnų pravedant žemės reformą Lietuvoje, kun. M. Krupavičius tebėra gyvas, Vokietijoje. Jį naciai iš Lietuvos išdeportavo 1942m. gruodžio 5d. už tai, kad jisai, drauge su buvusiu Lietuvos prezidentu Dr. K. Griniumi, protestavo prieš vokiečių žiaurumus ir neteiseningumus, prieš mindžiojamą Lietuvos valstybės teisius. Iš pradžių kun. Krupavičius naciai laikė Eitkunų kalėjime, paskui — per devynių mėnesių vienamė Tilžės gestapo pastate, kol pagaliau išgabeno gestapo priežiuron į Regensburgą. Šių metų balandžio 25d. amerikiečiai tas sritis išvadavo, kartu ir kun. Krupavičius iš gestapo "globos" ir nuolatinų pavojų.

Chicagoje gyvena kun. Krupavičiaus sesuo, Rugienė; jai atsiųstame laiške brolis rašo: "Gal niekad Lietuva per savo visą gyvenimą neturėjo tokių nuostolių ir pavojų. Ir kuo visa tai baigsis? ... Prašau jūsų visų Amerikos lietuvių — padėkit visį jungtinėmis pajėgomis Lietuvai laisvę gražinti. Jusų balsas daugiau reikš, negu mūsų. Partijų kovas palikt geresniems laikams. Juk visų mūsų motina yra Lietuva, nors ne visi vienodai laimė ir gerovę supranta me. . ."

ANTRO PASAULINIO KARO ŽYMESNIŲ ĮVYKIŲ KRONIKA

- 1939m. gegužės mėn. 1 d. — Litvinovas pasitraukė iš užsienio kalų komisaro pareigų. Šias pareigas perėmė Molotov.
- 1939m. gegužės mėn. 5 d. — Beckas pasakė selmo kalbą, kurioje mas Hitleriui į jo š.m. balandžio mėn. 28d. pasakytą sąlygą bei pranešdamas apie Vokietijos reikalavimų atsisakymą.
- 1939m. gegužės mėn. 7 d. — Italija su Mussolini pasirašė antantę tijos globali.
- 1939m. gegužės mėn. 8 d. — Ispanija išstojo iš Tautų Sąjungos.
- 1939m. gegužės mėn. 9 d. — Šiaurės valstybių užsienių reikalų ministrų konferencija paskelbė norą likti neutraliomis tualaus karo atveju.
- 1939m. gegužės mėn. 12 d. — Pasirašyta anglų-rumunų sutartis, kuri suteikia anglams Rumunijos uostų ir zonių teises.
- 1939m. gegužės mėn. 18 d. — Tarp Vokietijos ir Danijos pasirašyta nepuolimo sutartis.
- 1939m. gegužės mėn. 20 d. — Berlyne pasirašyta Vokietijos ir Lietuvos uokio sutartis.
- 1939m. gegužės mėn. 22 d. — Berlyne pasirašyta Vokietijos ir Lietuvos karinės pagalbos ir draugingumo paktas.
- 1939m. birželio mėn. 13d. — Anglijos specialus pasiuntinys Londoną, jau anksčiau pradėtoms deryboms tarpusavyje susitaręs paktui sudaryti tarp Anglijos, Prancuzijos ir Šveicarijos, greitinti, išskrido į Maskvą.
- 1939m. birželio mėn. 14 d. — Japonai pradėjo Tienzino blokadą.
- 1939m. birželio mėn. 29 d. — Anglija atsisakė nuo laivų blokados su Vokietija.
- 1939m. liepos mėn. 8 d. — Tarp Lietuvos ir Vokietijos pasirašyta sutartis dėl klaidpėdiškių pilietybės.
- 1939m. liepos mėn. 14 d. — Prancuzija pripažino de facto Šveicarijos nepuolimo sutartį.
- 1939m. liepos mėn. 21d. — Oficialiai pranešta apie prancuzų ukines derybas tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 3 d. — Vokiečių kar. pratimai Baltijos jūroje.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 21 d. — Tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos Maskvoj pasirašytas nepuolimo ir konsultacijos paktas.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 24 d. — Lenkai uždarė sieną prie Vokietijos ir nutraukė telefono susisiekimą tarp Gdynės ir Varšuvos. Lenkija mobilizavo 600.000 vyrų. Britų ir prancuzų rėmė misijos nariai išskrido iš Maskvos. Prancuzai pėsi į Angliją, siulydamas palaikyti taiką.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 25 d. — Rooseveltas kreipėsi į Europos šalis, siulydamas ginčytinus klausimus sprendinti kingu keliu.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 26 d. — Prasidėjo incidentai ant Vokietijos lenkų rubežiaus.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 25 d. — Londone pasirašytas Anglijos ir Prancuzijos pagalbos paktas.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 26 d. — Daladier laiškas Hitleriui, kuriame siūlo pavykusių mėginimus sutaukinti Vokietiją su Lenkija.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 28 d. — Lenkija patikrino garbingumą ir neutralumą.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 28d. — Vokiečių kariuomenės nauji žingsniai į Slovakiją.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 29d. — Vokietija pranešė, kad geriausia būtų neutralumą.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 30 d. — Lenkija paskelbė visuotinę mobilizaciją.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 31 d. — Mobilizacija Anglijoje.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 31 d. — Anglija atsakė į Popelės šaukimą.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 31 d. — Vokietija paskelbė žinią, kad pavykusių mėginimus sutaukinti Vokietiją su Lenkija. Buo del nesulaukimo Lenkijos atsakymo į Vokietijos pasiūlymus.
- 1939m. rugpjūčio mėn. 31 d. — Mussolini siūlo, palaikymą sutaukinti tarptautinę konferenciją Versalio sutarties žiūrėti.
- 1939m. rugsėjo mėn. 1 d. — Tarp Lenkijos ir Vokietijos karo veiksmai.

(Bus daugiau)

Mokslas ir Kampelis

RAŠO BITIS

Oro Spėjimo Biuras

Vienas iš vertingiausių oro spėjimo biuro patarnavimų yra persergėjimas iš anksto apie vėsulų audras, kuris yra didžiausias naudingas laivininkystei. Šitos oro spėjimo stotis yra išstatomos kas tris šimtai okeano punktų ir ežerų pakraščiuose, visuose svarbiuose portuose ir prieplaukose, kuriuose gaurama persergėjimui apie besiatinancias vėsulas nuo 12 iki 24 valandų iš anksto. Pasekmės tų persergėjimų yra tos, kad sutaupe daug milijonų dolerių nuostolių, kurie būtų padaryti per vėsulas laivams kasmet.

Ukininkai ir-gi daug pasinaudoja tais persergėjimais, ypač tie, kurie augina vaisius ir daržovių produktus. Persergėjimai nuo šalčių ir šalčių duoda galimybę tų produktų vertelgoms, augintojams apsaugoti didelius kiekius nuo pagadinimo vertingų augalų. Yra sakoma, kad per vieną tik naktį nedideliame Floridos apskrity buvo išgelbėta šimto tukstančių dolerių vertės vaismedžių ir daržovių. Priede to didelės bandos galvijų lieka.

Viena svarbiausių oro spėjimo stočių randasi ant Mount Washington kalno, Virginijos valstijoje. Vadinamuoju Blue Ridge stoties. Toji stotis yra apsaugoma instrumentais, kurių įvairumo, tėjimijumi bei apyvostų aukštumu, kurių registruoja oro stoties peraturą ir stovį. Kitais liuosai balunai yra palyginami su rekorduojamais instrumentais, kurie registruoja oro stoties peraturą ir stovį. Kitais liuosai balunai yra palyginami su rekorduojamais instrumentais, kurie registruoja oro stoties peraturą ir stovį. Kitais liuosai balunai yra palyginami su rekorduojamais instrumentais, kurie registruoja oro stoties peraturą ir stovį.

Amerikos Lietuvis Spaustuvėje Visokius Spaudos Darbus

EINANT DIRBTI DEL DAUGIAU NAUJOS ANGLIJOS UKININKŲ

Telefonai tapo "reikalingumas" žemdirbystėje... pagal 86 nuosimėjų ukininkų nuomones kiek mes užklausme neseniai padarytame tyrinėjime. Štai delko mes turėjome suruošę programą del praplėtimo ukio telefono patarnavimo tolimuose Naujos Anglijos kampuose prieš karą... štai delko mes planuojame dabar budus del tęsimo toliau šitą ukio telefono išvystymą.

Kaimiška Naujoji Anglija randasi jau laimingo vietoj del tokio praplėtimo. Musų linijos yra netoli 90% ukiskų namų tuose plotuose, kuriuose mes aptarnaujame; todėl suteikimas patarnavimo del didžiumos ukininkų nesukels nė jokių stabybos problemų.

The Western Electric Company, dirbtuvė kuri gamina mums naujus įrengimus pirmiau išdirbo daugybę karinės medžiagos. Tiktai mažai medžiagų buvo galima gauti civiliams. Bet kaip tiktai bus užtektinai medžiagos ir darbininkų jėgų, telefonas, skaitomas "geru" ir puikiu darbininku per 84 nuosimėjų ukininkų musų apžvalgoj, su malonumu pagelbės del daugiau Naujosios Anglijos ukij.

NEW ENGLAND TELEPHONE & TELEGRAPH COMPANY

BIZNIS - POLITIKA - SPORTAS

ARO DNKA

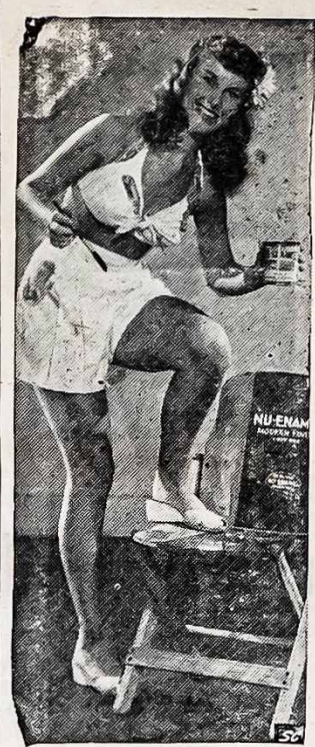
pasitraukė iš užsienio reikalų komisijos...
 tojo iš Tautų Sąjungos...
 asirašytas Vokietijos...
 iety Sąjungos...
 pasirašytas Anglijos...
 atikrino garbą...
 ariuomenės...
 pranešė, kad...
 paskelbė visuotinę...
 ija Anglijoje...
 atsakė į Vokietijos...
 paskelbė žinią...
 skakymo į Vokietijos...
 siulo, palaikyti...
 ija Versalio sutartį...
 os ir Vokietijos...
 okslo...
 mpel...
 RAŠO BITIS...
 tos Missisipio...
 esiatinancijų...
 y bendrovės...
 sergėjimas...
 žadinimo savo...
 biznį nuo didelio...
 o ir daugely...
 atmainų praneš...
 comos prekyb...
 svarbiausių...
 aių randasi ant...
 alno Mount...
 jos valstijoje...
 nuose Blue Ridge...
 oji stotis yra...
 s instrumentai...
 o, tėjimui...
 stovų aukštesni...
 (vaikų leidim...
 baliunai yra...
 se dienoje oru...
 o dvėjų...
 non, su autom...
 itais, kurie...
 oja oro atmain...
 a ir stovį. Kiti...
 aliumai yra pa...
 rekorduojami...
 . Kalkurje jų...
 mylių, bet...
 žinami ton...
 tapo išleisti.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PROPOS

Rašo S. BUGNAITIS

reiuose pašnekėsiuose amerikiečių komunistų pavoju Amerikoje Rusijos pūsęs prisiminti kad ir rusų tautos visuotinio reikalavimo...
 tojo iš Tautų Sąjungos...
 asirašytas Vokietijos...
 iety Sąjungos...
 pasirašytas Anglijos...
 atikrino garbą...
 ariuomenės...
 pranešė, kad...
 paskelbė visuotinę...
 ija Anglijoje...
 atsakė į Vokietijos...
 paskelbė žinią...
 skakymo į Vokietijos...
 siulo, palaikyti...
 ija Versalio sutartį...
 os ir Vokietijos...
 okslo...
 mpel...
 RAŠO BITIS...
 tos Missisipio...
 esiatinancijų...
 y bendrovės...
 sergėjimas...
 žadinimo savo...
 biznį nuo didelio...
 o ir daugely...
 atmainų praneš...
 comos prekyb...
 svarbiausių...
 aių randasi ant...
 alno Mount...
 jos valstijoje...
 nuose Blue Ridge...
 oji stotis yra...
 s instrumentai...
 o, tėjimui...
 stovų aukštesni...
 (vaikų leidim...
 baliunai yra...
 se dienoje oru...
 o dvėjų...
 non, su autom...
 itais, kurie...
 oja oro atmain...
 a ir stovį. Kiti...
 aliumai yra pa...
 rekorduojami...
 . Kalkurje jų...
 mylių, bet...
 žinami ton...
 tapo išleisti.

su ja važiuoję tokie žymūs žurnalistai, kaip Walter Winchell ir Freda Kirchwey.
 Tiesa p-lė Kirchwey ir jos sądraugai "Ispanijos Respublikos Draugai", apgaulingais pretekstais įsibrovė į žymius miesto viešnamius specialiai rezervuotus dėl spaudos atstovų. Kambarys No. 3007, pažymėtas: "Rezervuotas Tautai".
 Toje "literaturoje", laike konferencijos šlykščiausiai buvo buvo šmeižiamas Ispanijos generolas Franco, kurs drįso suorganizuoti rimtesniąją ispanų jautos dalį ir pakelti ginklą prieš šiančiančias raudonųjų padeigikų, žudeikų gaujas, kurių raudonosios ir geltonosios liberališkos spaudos, taip vadinamoji "Teisėtoji Ispanijos Respublikos Valdžia" nematė reikalo sudrausti. Amerikos žurnalistai prieš tą nesvarią šmeižtį propagandą nematė reikalo nei žodžio prasitarti, bet juos-taip sakant suvalgė ir pasotino savo moraliai nusmukusią dvasią.
 Tiems buvo žudeikoms gelbėjo net du Amerikos Kongreso nariai, Helena Gahagan, iš Californijos ir Coffee iš Washingtono. Abu jie praleido žymią laiką dalį San Francisco ir visuomet aiškiai figuravo Ispanijos raudonųjų funkcijose, visad oudami gatavi su jais pasimatyti.
 Priešingas laidavimas ir rėkšminga kritika, Amerikos žurnalistų, nukreipta prieš Tris Suvienytų Valstijų Senatorius iš Pacifico zonos, kurie ten buvo pasiūstę su tikslu apsaugoti Suvienytų Valstijų interesus, ypač prieš Senatorių Pat McCarron iš Nevados ir ty Senatorių užrašai iš Tos konferencijos aiškiai nušviečia, ir teikia įdomių duomenų, ir persto kaimurius tipus Amerikos žurnalistikos proto.
 Pavyzdin, Drew Pearson, kaip laikraštis San Francisco "Leader" pažymėjo, kad Genevoje, jis emė iš Japonijos pinigų, kad apgauti tautą, kuri ant nelaimės jį pagimdė, išauklėjo ir priglaudė, buvo ypatingai šiurkštus savo puolime ant senatoriaus McCarron.
 Kongreso atstovai Gahagan ir Coffee galėjo linksmai apiešti savo pareigas ir reikalus savo paskirėjų, balsuotojų, kurie juos ten viešon pastatė, kad dalyvauti nesvarių šmeižtį kompanijoje prieš draugingą Ispanijos valdžią, kurios didelis prasižengimas buvo, kad ji atmušė raudonųjų gaujas, kurie brutaliai išžudė pusę milijono civilių žmonių, vyrų, moterų, vaikų, 12 vnykupų, tukstančius kunigų, vienuolių, privertė tuos krikščioniškuosius kankinius nakties vidury kasti sau duobes ir kitokias žiaurenybes papildė.
 Nei ponija Dauglas, nei Coffee nebuvo San Francisco pasiūstų valdžios ir tas Pearsonui nedarė skirtumo, bet didžiausia klaidė, anot jo buo, kad patrijotizmas, atydus ir sąžiningai pildantis savo pareigas p. McCarron ten buvo ir dalyvavo.
 Tarp žurnalistų, seno konservatyvio sugedimo meno pastebėjimų Chester Rowell, Milton Phiney ir Samuel Grafton, kurie rašė larytum, kad jie buvo Rusijos valdžios apmokami.
 Turėdamas pretencijų kaibėti už Rusiją, o gal jos papirktas p. Graftonas mus painformavo,
 kad "Pasitenkinimo Terminu Tariant, Rusija labai gerai supranta Senatoriaus Vandenbergo idėją, kurią jis pasiūlė naujai pasaulio tautų organizacijai, kad būtų leista peržiūrėti ekzistuojančią padėlį, net senus išristus klausimus, kurie laikomi "faits accomplis".
 Čia tai katė ir iššoko iš maišo. "Pasaulio organizacija", tęsė Graftonas, "gali tų susidurti su reikalavimu peržiūrėti Lietuvos, Latvijos ir Esijos" bylą.
 "Jei Vandenbergas sumanytas būtų priimtas, tai pasaulio organizacija greit virstų, kaip teismas, kuriame Rusija liktų pasodinta kaltinamųjų suole," jis pabijėjo.
 "Rusai, kaip sakau, žiuri į dalykus veiksmingai, ne teoretiskai. Tad mes žvelgėme į šio klausimo diskusavimą atmetimą, kaip moralę išeitį." Čia ir pasirodė visa katė net iki barzdos.
 Rusija, akys šiu žurnalistų, kuri neturi moralės, negali padaryti klaidos. Ka ji daro yra griežtai veiksmingai. Sulig Graftono ir visų komunistinio proto žurnalistų logikos išeina, kad Rusija negali but patraukta teisman už jos prasižengimus prieš bendrąjį padornumą, už papildimą kriminališkų prasižengimų, už kuriuos tik Hitleris, Mussolinis, ar Hirohito gali but apkaltinti, net neminint grąžinimą pavogto iš Lietuvos ir kitų jos užimtų šalių turto.
 Tad anot p. Graftono logikos, jei Sovietų valdžia neturi moralę, tai ji ir neprasižengia, jei ji plešia, apyvia ir skriaudžia mažesnes Europos tautas. Tai matot kokio tipo esama, kurie dengiasi Amerikos žurnalistikos vardu. Tad nustebečina, kad gyvenanti pačiame San Francisco, kurie su entuziazmu sveikino tą konferenciją, bet patyrę tokius dalykus, dabar tik liudnai nusišypso ir su panieka išsireiškia apie tą "konferenciją".
 Žinoma nereikia manyti, kad visi Amerikos žurnalistai virto Sovietų Rusijos valdžios čebat-laižiais. Yra dar pakankamai gerų, teisingų žurnalistų, kurie nesibijo, nesidrovi apginti tiesą ir neša aukštai išskelę garbingą žurnalistikos vėliavą.
 Tad mes lietuviai ir kitos mažos tautos turėtume spieštis literatinius ratelius, rašyti straipsnius ir juose aiškiai nušviesti Sovietų Rusijos daromas mus tautybės broliams skriaudas. Tais straipsniais užplukdyti viešąją Amerikos spaudą, kad Sovietų Rusijos nedori, kriminališki prasižengimai prieš mūsų tautas būtų aiškiai matomi ir suprantami šios šalies visuomenėi.
 Jei mes miegosime ir nieko neveiksime, tai raudonasis Maskvos slibinas ne tik kad surys mus likusias tautos dalis senose jėvynėse, bet savo ilgais tentakliais pasieks mus ir čionai gyvenančius Amerikoje, ir pasiglemž mus savo vergijon. Budėkime ir saugokim savo laisvę!

Juozas V. Valickas, Karys

DABINA NAMUS DEL GRIZTANCIO VETERANO

Laukdama savo vyro grįžtant namon, viena ponija dažo savo sienas ir baldus, idant viskas būtų švaru, gražu.
 kad "Pasitenkinimo Terminu Tariant, Rusija labai gerai supranta Senatoriaus Vandenbergo idėją, kurią jis pasiūlė naujai pasaulio tautų organizacijai, kad būtų leista peržiūrėti ekzistuojančią padėlį, net senus išristus klausimus, kurie laikomi "faits accomplis".
 Čia tai katė ir iššoko iš maišo. "Pasaulio organizacija", tęsė Graftonas, "gali tų susidurti su reikalavimu peržiūrėti Lietuvos, Latvijos ir Esijos" bylą.
 "Jei Vandenbergas sumanytas būtų priimtas, tai pasaulio organizacija greit virstų, kaip teismas, kuriame Rusija liktų pasodinta kaltinamųjų suole," jis pabijėjo.
 "Rusai, kaip sakau, žiuri į dalykus veiksmingai, ne teoretiskai. Tad mes žvelgėme į šio klausimo diskusavimą atmetimą, kaip moralę išeitį." Čia ir pasirodė visa katė net iki barzdos.
 Rusija, akys šiu žurnalistų, kuri neturi moralės, negali padaryti klaidos. Ka ji daro yra griežtai veiksmingai. Sulig Graftono ir visų komunistinio proto žurnalistų logikos išeina, kad Rusija negali but patraukta teisman už jos prasižengimus prieš bendrąjį padornumą, už papildimą kriminališkų prasižengimų, už kuriuos tik Hitleris, Mussolinis, ar Hirohito gali but apkaltinti, net neminint grąžinimą pavogto iš Lietuvos ir kitų jos užimtų šalių turto.
 Tad anot p. Graftono logikos, jei Sovietų valdžia neturi moralę, tai ji ir neprasižengia, jei ji plešia, apyvia ir skriaudžia mažesnes Europos tautas. Tai matot kokio tipo esama, kurie dengiasi Amerikos žurnalistikos vardu. Tad nustebečina, kad gyvenanti pačiame San Francisco, kurie su entuziazmu sveikino tą konferenciją, bet patyrę tokius dalykus, dabar tik liudnai nusišypso ir su panieka išsireiškia apie tą "konferenciją".
 Žinoma nereikia manyti, kad visi Amerikos žurnalistai virto Sovietų Rusijos valdžios čebat-laižiais. Yra dar pakankamai gerų, teisingų žurnalistų, kurie nesibijo, nesidrovi apginti tiesą ir neša aukštai išskelę garbingą žurnalistikos vėliavą.
 Tad mes lietuviai ir kitos mažos tautos turėtume spieštis literatinius ratelius, rašyti straipsnius ir juose aiškiai nušviesti Sovietų Rusijos daromas mus tautybės broliams skriaudas. Tais straipsniais užplukdyti viešąją Amerikos spaudą, kad Sovietų Rusijos nedori, kriminališki prasižengimai prieš mūsų tautas būtų aiškiai matomi ir suprantami šios šalies visuomenėi.
 Jei mes miegosime ir nieko neveiksime, tai raudonasis Maskvos slibinas ne tik kad surys mus likusias tautos dalis senose jėvynėse, bet savo ilgais tentakliais pasieks mus ir čionai gyvenančius Amerikoje, ir pasiglemž mus savo vergijon. Budėkime ir saugokim savo laisvę!

Trumpi Dzukiški Epizodai

RASO JUOZAS V. VALICKAS

Prieš kelius metus, esu rašęs laikraščiuose gryna dzukų kalba, ir matomai kad lietuviams patiko, nes gavau daug laiškų nuo skaitytojų ir lietuviškos tautosakos rinkėjų, bei atskirų individualų, kurie seka seną lietuvišką kalbą, papročius ir abelą Dzukiškos kaipo Dainavos šalies gyvenimą.
 Per laiškus buvau prašomas nuolat dzukiškai rašyti, bet besirengiant ilgesnį raštą parašyt, buvau pašauktas kariuomenėn, reikėjo kariaut, tad, dabar pargrįžęs, ir parašiau šį kiek didesnį raštą tik prabėgomis ir trumpais epizodais, kurs visvien mano kaimynus dzukus sustartins mintimis ir primins jiems tą lušnelę kurioj gimė ir augo.
 Paryvykęs svečiuotis Dzukijon, ir įsigijau tą gražų vardą "Baravykas", išmokau dzukų kalbą. Susipažinau su dzukų papročiais ir gyvenimu ir apkeliauvau Dzukiją išilgai ir skersai ir įsigijau Dzukijoj neišdildomų išpuodžių, su kuriais, šiame rašinyje, teiksiuos su visais pasidalinti.
 Žinau kad mano kaimynams dzukams, lengva ant širdies pasidaro kuomet mintimis nuskrenda Marcinkonių baravykynuosna, Merkinės kermošiuosna, Varėnos paligonan, Valkininkų kalagėšna, Aišiškių guduosna, Daugų ežeruosna ir Stakliškių grumtuosna.
 Aš ir pats Lietuvos begaliniai pasiilgęs, ir prisiminus tas Dzukijos kraštas, nors mintimis tenai nuskrendu. Jusų man pirmiau rašyti laiškai, tiesiog privertė mane šį rašinį parašyti, ir tikiu, kad man ir vėl parašysite.
 Kas interesuosis, o nesupras, "tul dzukiškų" žodžių, parašyk man, aš mielai atsakysiu ir paaiškinsiu.
 Dėkingas esu šiai redakcijai už talpinimą šio mano rašto, kuri, tikiu jus su įdomumu ir naudą skaitysitė.
 Su augšta godoni,
 BARAVYKAS
 BARAVYKAS
 Kad jus žinotų kap sunku žmogui gyvenc ant šito svieto su visokiais pravžiščiais, o dar tokių metų kap aš, tai aš gal geriau lįstau skradžiai žemėn.
 Sek ana mano tavarščius Pranciška, jam davė pravžiščius Povilas, tai ir vadinza Povilo Pranciška, kiciem irgi geresni vardai duoci, ale jau man tai ciosiki naslanija, vadinza Baravyku!
 Jau žinote, vienu rožų kad inširdau tai pamislinau ir savo sumlinaijū pavožinau, kad kas mani baravyku pavadinzins tai bracia kirviapenti ir ciesiu pakaušin, ale kad bracia vienu rožų man ciesiog akysna pasakė Tamošienės Janka kad aš baravykas. Aš užširdau, net širdis peršėjo, ale kad aš norėjau jau trauk, pažūrėjau kad aš per mažiukas, tai aš pasibėgėjis ir jam daviau pravžiščių ir pradėjau sauke, Janka žydo pastaranka, Janka žydo pastaranka ir t.t. Ale kad jis nusmornėtų aš nebuvau užtekcinai toli nok Jankos, ir Janka mani vycis, o aš kodu bėg. Emė jau prie kometu vartėlių Janka ir pasigavo mani, nusiujosė džiurį ir pondantu pradėjė mani pylc. Nenorėjau rėk, ale jis kap užširdo, tai sako, dar tau kolera nesopa kad nerėk, tai va daugiau, tai jau bracia kad pradėjau rėk, tai rėkiau. Nugy va išbėga ir motka iš pirkios, sako kų gi tu Janka darai? Ar gi šitep reikia kotavoc dar tokis mažas vaikas, nugy tu užbysi! Janka papirino kap aš jį šidžinau, tai motka mani pasišaukė ir sako, pabučiuok lazdiejau Jankai rankas ir kojas kad dovanotu, argi tu nežinai kad žmogus už tavi vyrrenis ir po usu, o tu šitep ant jo pravžiščiaivi. Greitai išplyzyk mano prisakymų! ir nok šito-rozo nevadzink Janku, ale dėdi, kam Janka, o tau išeina dėdi.
 Kų gi aš nebagėlis galėšiu daryc, reikia motkos prisakymas pyldzyc. Jau rengiuos bačiuot rankos Jankai, ale bracia pažūrėu kad Jankos visa ranka mėšluota. Turbuc kiaulinykų mėžė. Ogi kap glesterėjau ant Jankos vyžų, tai net man sutusė vidu-

Juozas V. Valickas, Karys

cikrai ir mislinau kad aš nastajaščias vyras. O nepamislinau kad aš cik sulaukiauz dzvylyktus metus, ir nok šitos mielos dienos aš jau neširdau ant nieko kad mani vadinzo Baravyku.
 (Bus daugiau)

OFICIALIS SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ DAKTARAS
Kasimir S. Michalski, M.D.
 15 VERNON STREET
 Worcester, Mass.
 OFISO VALANDOS:
 2 iki 4 ir 7 iki 8 val. vak.
 Išimant Sekm. ir Šventes
 TEL. 5-8562

PRANEŠIMAS
CHARLES L. CURTIN D.D.S.
 CHIRURGAS, DENTISTAS
 praneša atidarymą moderniško ofiso del praktkavimo dentisterijos ir burnos chirurgojis —
 Registruota Norsė
14 VERNON GATVĖS
 Worcester, Mass.
 Valandos:
 9-12 val. ryto 1-5 val. po pietų
 Vakaris Pagal Susitarimą

LAINER'S CLEANSERS

- GERAS DARBAS
- GREITAS PATARNAVIMAS
- ŽEMOS KAINOS

Dial 5-5281
 73 Green St.

VICTOR PRATT
 Lietuvis Generalis KONTRAKTORIUS
 Atliekam Visokius darbus
 Dažytojas - Peinteris
 IS VIDAUS IR LAUKO
 Tel. 5-5715 ir 4-0661
 27 Grand St., Worcester, Mass.
 Lic. No. 8035

Sanitary Shirt Laundry
 SANITARISKA MARIJONŲ SKALBYKLA
 VALYTOJAI IR DAŽYTOJAI
 Pilnas Skalbyklos Patarnavimas. Skalblam, proslam ir sutaisome marškinius; uniformas; apatinius ir viršutinius drabužius; talpi mazuosius daktus.
 MARIJONA PASKAUSKIENĖ IR MARIJONA MAIORANO, Vedėjos
 Darbas Gvarantuotas
 Atneškite ir Atsimkite
 15 KELLEY SQUARE
 WORCESTER, MASSACHUSETTS

Wilben Bottling Co
 P. YESELIUNAS
 Sodės Idirbytsė Savininkas
 19 Taylor St., Worcester
 Tel. 4-5222
 Ypatingai išdirbame GINGER ALE ir 15 kitokių sodės rusių

Pristatoml į Namus
 Vietiniai ir Importuoti Gėrymai
Edward Yanover's
 PACKAGE STORE
 Užlaiko Visokius Alkoholinius Gėrymus, Lietuvišką Valstybinę Degtinę, Vyną ir Alų
 278 MILLBURY GATVĖS
 Tel. 2-3351

stuvėje Darbus

LIETUVIAI! SKAITYKIT IR PLATINKIT AMERIKOS LIETUVI

AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Worcesterio Naujienos

Moteru Kampe

1945 WORCESTER MUSIC FESTIVAL 86-TI METAI

STELLA ROMAN — Soprano

Worcester Music Festival šiais metais minės taikos atėjimą, kaip po praėjusių trijų karų šalies istoriją.

Vienas iš šešių įvykių laike spalio 8-tos iki 13-tos savaitės, tai antradienio vakaro spalio 9-tos dienos, buvo formaliskai paskirtas kaip koncertas Paminėti Taiką ir Pergalę. Tą vakarą, Worcester Festival Chorus iš 400 balsų, kompozitorių prie didžiųjų Auditorium vargonų ir Harrison Potter, iš New Yorko prie piano, išpildys George William Volkel naują antifoną del choro, vargonų ir piano "O All Ye Works of the Lord".

Walter Howe, Festivalio muzikos direktorius, ves tą koncerto programą. Ponas Volkel yra oficialis vargonininkas Chautauqua, N. Y., kur jo naujas kurinys buvo perstatytas pirmą ir vienintį kartą perait vasarą, ponui Howe vadovaujant. Ponas Howe pranešamas pakeičiant programoje, pareiškė kad Volkelio antifonas yra jaudinan

tis kurinys, puikiai pritaikytas pergales minėjimui dvasioje ir tekste.

Antradienio programa pasilieka kaip pirmą kartą nustatyta, apart šito pakeitimo. Tą vakarą ne tikai bus išpildyta Volkelio kurinys, bet ir kiti veikalai: Philadelphia orkestras, Eugene Ormandy vadovaujant išpildys Dvorako "Naujo Pasaulio" symphoniją, taipgi Coleridge - Taylor "Hiawatha Wedding Feast," ponui Howe vadovaujant chorui ir orkestrui, ir Donald Dame kaipo solistas tenoras.

Ponas Howe pasitaręs su ponu Ormandy pranešė sekančius pakeitimus muzikos savaitės programoje: vietoj Enesco "Roumanian Rhapsody" bus Tschaikowskio "1812 Overture," pirmadienio vakaro Paprastos Muzikos koncerte; Stella Roman, Metropolitan Operos soprano pakeičė Richard Strausso kurinį su Weberio "Leise, Leise," is "Die Freishutz." Penktadienio vakare, vietoj Beethoveno Leonore Overture bus išpildyta Corellio "Suite for Strings."

Planai, tokiu budu, del vienos is didžiausių muzikos savaitių Worcesteri, yra dabar baigti. Tikimasi kad klausytojų bus daug daugiau kaip peraitais metais. Philadelphia orkestras, Ormandy vadovaujant, dalyvaus kiekvieno koncerto programoj; gi tarp artistų bus Rudolph Serkin, pianistas, šeštadienį, Dorothy Maynor, Artistų Vakarų, penktadienį; panelė Roman pirmadienį ir ketvirtadienį; ponas Dame del antradienio ir trečiadienio; Lansing Hatfield ir Jean Watson, ketvirtadienį.

Del tikiety galima kreiptis per pašta ar ypatingai į Steiner's arba Music Festival, Auditorium, Worcester, Mass.

SAKO DIRBTUVĖS DARBUI REIKIA TINKAMO REGĖJIMO

Geras regėjimas yra gal vienas iš svarbiausių fabriko darbininko turty, pareiškė Val J. Wadowski, Eyeglass Shop savininkas, 10 Millbury gatvės. "Pramonė reikalauja aukštai specializuoto darbo—tokio darbo kur akylus regėjimas gali reikėti skirtumą tarp gero ar blogo užbaigto produkto.

"Jeigu jūs esate iš skaitlingų dirbtuvės darbininkų, kurie dirba prie griežtai nustatytų miros darbų, persitikrinkite ar jūsų akys yra tinkamos tam darbui. Laiks nuo laiko nueikite pas akių gydytoją peržiūrėti akis ir jeigu jisai patars jums nešioti akinius, tai galite pasitikėti mumis del tinkamo to recepto išpildymo."

Dvidešimts metų patyrimo yra užpakaly viso darbo, kurį atlieka ponas Wadowski, nes jis per tiek laiko darė tinkamus akinius. Jisai įsigijo daug praktiško patyrimo dirbdamas American Optical kompanijoj. Čia, ponas Wadowski darė akinius kurie buvo siunčiami į visas pasaulio dalis. Šiandien ponas Wadowski ypatingai pageidauja pagelbėti dirbtuvės darbininkam su jų regėjimo problemomis ir yra pasiruošęs bendradarbiauti su dirbtuvės vedėjais

V. J. WADOWSKI

visuomet kas link padarymo puikių akinių darbininkam.

Rėmai gali būti pritaikomi kol žmogus laukia, "Eyeglass Shop" įstaigoje. Ponas Wadowski praneša, kad jisai turi užtekinai veliausias mados rėmų, teiggi įvairių spalvų rėmų del moterų.

"The Eyeglass Shop" įstaiga yra atidaryta tarp 9:30 val. ryto ir 7-tos val. vakare. Nereikia išanksto nustatyti laiko su ponu Wadowski. Galima pašaukti 4-8051 del smulkesnių žinių.

PIKNIKAS LIETUVIŲ KLUBO VASARNAMY

Lietuvos tremtinių sušelpimo tikslu, Lietuvai Remti draugijos pirmas skyrius rengia pikniką, Lietuvių Klubo "Bungalow," sekmaadienį, rugsėjo 30-tą dieną.

Bus kalbėtojų ir pasilinksminimas. Turėsite progą pasimatyti su savo draugais ir paremti mūsų darbą. Likusis pelnas skiriamas draubių vajuos fondui.

Worcesterio Moterų Konferencija Del Po-karinių Problemų

Ponia George F. Wright, "Worcester Woman's" klubo pirmininkė, pirmininkaus bepartviškam vadovaujančių moterų komitetui del konferencijos pasitarti apie po-karines problemas Sheraton viešbuty, Worcesteri, ketvirtadienį, spalio 4-tą. Šią žinią paskelbė Worcesterio Vadovaujančių Moterų Remėjų Komitetas (Worcester Women Leaders' Sponsoring Committee.)

Šis susirinkimas planuoja bendrai sekančios Worcesterio organizacijos ir įstaigos: The Worcester Women Leader's Sponsoring Committee, The Worcester County Metal Trades and Employers Association, The Worcester Chamber of Commerce and The National Association of Manufacturers.

Reikšminga ir savo laiku, konferencija sudarys laisvas diskusijas, kada žymus oratoriai

atstovaujanti pramonės ir moterų organizacijos svarstys apie problemas prieš Massachusetts valstiją laike perėjimo iš karinių laikų į taikos ekonomiją. Apie 250 Worcesterio moterų organizacijų ir klubų pirmininkės bus pakviestos dalyvauti.

Sekantios vadovaujančios moterys darbuojasi sykiu su ponu Wright "Women Leader's Sponsoring" komitete: ponis Mabel C. Batchelder, ponis Roger E. Brooks, ponis Edward I. Collins, ponis F. Harold Daniels, ponis Clifford W. Day, ponis George E. Deering, panelė Esther M. Dyer, ponis Paris Fletcher, panelė Gertrude Healy, ponis Walter C. Josephs, ponis Adella Logan Miller, ponis Harold R. Moulton, ponis F. Julius Quist, panelė Elise Rocheleau, ponis Dorothy Lowell Salter, ponis Edwin Schroeder, ponis Alexander Simonaitis ir ponis Abbee W. Talamo.

VANDALIZMAS WORCESTERY

Per paskutinį mėnesį, Worcesteri buvo prasiplatinęs vandalizmas, kurį atliko jauni berniukai nuo šešių iki šešiolikos metų. Tie berniukai padarė nuostolių už virš \$5,000.00; išmėgė langus, ir pašaukė ugnia-gesius bereikalingai 65 sykius. Policijantai pradėjo gaudyti šiuos vaikus ir suarėstavo aštuoniolika. Dešimtis iš vaikų buvo sumiti pirmadienio vakare, kada pulkais berniukai su-sėdė automobiliuose mėtė akmenis į langus ir krautuves. To neužteko, jie paskui pradėjo gadinėti daržus. Jie sunaikino James Pedone, nuo East Park Terrace Pergalės daržą. Jo šeima yra skaitlinga ir jo du sunai yra armijoj. Visi jo šeimos nariai dirbo ir praktikavo kol užaugino daržą, ir kaip tik prieš pabaigos buvo, vaikai išrovė ir sumundžiojo viską.

Teismas vaikus paleido po kaikiurių sąlygų ir kaltina tėvus už neprižiūrėjimą vaikų ir leidimą nepilnamečiam važinėti automobiliais. Teisėjas, kaip ir policijos viršininkas Foley perspėjo tėvus, kad jie bus atsakomingi už savo vaikų pasielgimą ateityje.

Už 24 valandų po perspėjimo, ir po policijos aštrios priežiūros nė vieno vandalizmo prasižengimo nebuvo pranešta. Policijos viršininkas Foley turėjo vilti, kad vaikų blogas veikimas sustabdytas ir gal nors laikinai

sustojo. Policija saugoja dieną ir naktį. Policijos viršininkas Foley mano, kad šiems jaunuoms reikia suteikti sveikos normališkos rekreacijos, idant turėtų progą naudingai praleisti liuoslaiki.

Mikolas Vaitkevičius Mirė

Mikolas Vaitkevičius, žinomas kaip Michael Witt, mirė staiga savo namuose, rugsėjo 25-tą dieną. Jisai buvo vienas iš pirmųjų šios lietuvių kolonijos gyventojų, Šv. Kazimiero parapijos steigėjų, išgyvenęs Worcesteri apie 53 metus. Velionis buvo sulaukęs 75 metų ir paėjo iš Kražių miestelio, Lietuvos.

Velionis palieka savo žmoną Alise Vitkiūtę Vaitkevičienę; tris ištėkėjusias dukteres, Teresę Murphą iš Waban; Florence O'Shea, Brighton ir Ona Cahill, Worcesteri; broli, Joną Vaitkų, Worcesteri ir aštuonis anukus. Laidotuvės bus penktadienį, 9-tą valandą ryto iškilmingomis liudesio pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioj. Velionis bus palaidotas Notre Dame kapuose.

LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS AMERIKOS LIETUVYJE

Pašvestas Jų Socialiams Kulturos ir Reikalams

NAUJA VIRTUVĖ DVIEM TIKSLAM

Ar supomoji kedę gryžta virtuvė? Ar tikėtai sutinka kad ateities virtuvė turi kombinuoti mas su praktišku, kaip vienas paįsiojas viršų toks planas ypač tinkamas didelei virtuvei, kuri turi būti kambario su židiniu ir supančia kede.

PRIPILDYKIT SAUSAINIŲ INDA

Jeigu namuose turite vaikučių, jei kasdien paruošiate užkandžius dirbantiems ir į mokyklą einantiems, neužmirškite namie visuomet pripildyti sausainių indą. Namie kepti sausainiai gardūs ir visuomet tinka prie kavos, jie taip pat tinka vidurnakčio užkandžiui, kada kaimynai užėina palosti ar pasižmonėti. Šiems sausainiams reikia mažai cukraus, mažai riebalų ir juos lengva iškepti.

MINKŠTI SIRUPO SAUSAINIAI

- 1/3 puoduko vitaminizuoto margarino
- 1/3 puoduko rudojo cukraus
- 1 puodukas sirupo (molasses)
- 1 puodukas sūlenų
- 3 puodukai išsiljotų miltų
- 1/2 šaukštuko malto imbiero
- 1/2 šaukštuko maltų allspice
- 1 šaukštukas sodos
- 1/4 šaukštuko druskos
- 1/2 puoduko šalto vandens

Margariną reikia suplakti iki jis suskystėja, paskui pridėti po truputį cukrų ir gerai sumaišyti. Bemašant pridėti sirupą ir selenas, o miltus ir likusius sausius priedus pridėti kiekviena atskirai, pridant po truputį vandens ir maišyti iki pasidarė minkšta tešla. Tešlą sudėti į formas šaukštuku ir kepti 15

Vakarėlis Apdovanoti Tremtiniai

Lietuvių Moterų Klubo su-rengtas "Shower" kuris įvyko peraitą šeštadienį, rugsėjo 22-trą labai buvo pasekmingas, nors žmonių buvo nelabai skaitlingai -susirinkusių. Pasekmės vienok buvo geros, nes buvo grinėsta labai daug naujų ir gražių drabužių del pabėgėlių vaikučių ir dar pinigais sudėta 22 doleriai. Dvi kaubutės, Klein's Dry Goods Store, 159 Millbury gatvės ir Rome's, 100 Green gatvės, paaukavo dvi dides dežes naujų drabužių, kurių vertė buvo už kelius dešetus dolerių. Taigi, nekurię žydai daugiau supranta ir atjaučia apie tų nelaimingųjų padėtį, negu mūsų pačių tautiečiai. Dar priklauso didelis kreditas visos klubo narės, kurios tą visą reikalą paaiškino tiems krautuvninkams ir gavę tas dovanas atnešė į Moterų Klubo Shower.

Bet gal didžiausį įspudį padarė tą vakarą, tai majorė Albina Šimkiutė, kuri atsilankė ir gyvu žodžiu papasakojo apie mūsų lietuvių pabėgėlių liudną padėtį Vokietijoje. Jinai nuo širdinai prašė amerikiečių liū kad Amerikos dirbtų vieningai ir gelbėtų reikalais ir gelbėtų mūsų munguosius nežėmėturų ry skirtumo. Nors paku lietuviškai kalbėti kalbėjo lietuviškai ir su-supratom jos kiekviena kuris tik plaukė iš gėros. Mes lietuvių tautai labai dėkingi majorei Šimkiutei už jos šilumą mūsų kalbos.

Po jos kalbos, majorei vaišino visus su artimais džiaus pyragais. Majorei klubo praklinios ir parėnarės. Taigi, žodžiu, karas buvo linksmas ir mėmingas. Butų pabrėžė kad ir kitos moterų surengtų panašios Teipgi komitetas nori visiems ir visoms, de-jejo kuomi nors pasisekimo.

CITY LYON LIETUVISKA VALDŽIA

LIETUVISKA VALDŽIA JUOZAS KAMANDULIS 42 Millbury St., Worcester, Mass.

Worcester Music Festival
OCTOBER 8-13 AUDITORIUM

FEATURING THE **PHILADELPHIA ORCHESTRA**
EUGENE ORMANDY, Conducting

FESTIVAL CHORUS
WALTER HOWE, Conducting

Featured Artists
DOROTHY MAYNOR
STELLA ROMAN • DONALD DAME
LANSING HATFIELD
JEAN WATSON • RUDOLPH SERKIN

SINGLE CONCERT TICKETS
\$1.20, \$1.80, \$2.40, \$3, \$3.60 tax inc.
MAIL ORDERS ACCEPTED

STEINERT'S 308 MAIN ST.

PROVOKATORIAI

Keleivio numeris 38-me, rugsėjo 19-tą dieną ant publ. 3-čio, pirmoje vietoje po antgalviu Worcesterio Naujienos, tilpo provokatoriškas raštas (turbut per redakcijos "neapsižiūrėjimą"?). Tame rašte pirmiausia įtaria Amerikos Lietuvių leidėją, buk jis nepriėmęs drabužių Lietuvių šalpos reikale. Ir ko gero jis toliau primeta fašistinė dėmė visiems tautinio judėjimo veikėjams. O už visą tą raštą, kurį supasimagiuravimu sutalpinio Keleivio redaktorius Michelsonas, Paliepiškis siūlo jam Keleivį padaryti Usteriškes Lietuvai Remti Draugijos organu.

Mat, ant kiek mums Paliepiškis yra žinomas, jis yra "pirmos" rūšies sandarietis ir Lietuvai Remti Draugijos Centro Valdybos naris ir buvęs S.L.A. 318 kp. finansų raištininkas. Jei pastudijuosite pastarosios rekordus, tai surasite kokio pasitikėjimo yra verta ta ypata.

Kalbant apie Paliepiškio pletkus, kitas laikraštis apart Keleivio, tokių provokatoriškų išmislų nebutų talpinęs. Kur ma-

tei, kad paukštis savo lizdą terštų, arbo sveiko proto žmogus atbulai dalykus aiškintų? Tačiau Paliepiškis taip elgiasi. Sulig jo išėina, jog Amer. Lietuvių tautinis ir kultūrinis elementas, kuris pasišventusiai ko-voja už Lietuvos Nepriklausomybės atsteigimą, yra niekas daugiau, kaip tik tai fašistai.

Grįšime atgal. Čia prisieina dabar atspėti kas yra tas provokatorius ar provokatoriai, kurie dalykus bando perstatyti kitaip neg jie yra, ir kurie melu vietoje faktų bando užnuodinti blaivų žmonių protą...

Įvykis štai kokis: Rugsėjo pradžioje, vieną dieną iš ryto i-ėjo moteriškė Amerikos Lietu-ivio ofisan nešina rišulį, ir paklausė: Ar čia priimtai drabu-žius? Atsakymas buvo: — Lie-tuvių Klube — šone. Besikal-bant su moteriške, atėjo Juo-zas Krasinskas. Tuo pačiu laiku prie durų pasirodė klubo pri-žiūrėtojas, Juozas Kamandulis ir iš moteriškės paėmęs drabu-žius nunešė L. U. Klubo svetain-ėn, kur drabužiai yra dedami laike drabužių vajuos del ap-dengimo nuo karo nukentėjusių Lietuvių: Moteriškė išėjo, išėjo ir Juozas Krasinskas, ir jokio kito Paliepiškio Amerikos Lie-tuvio raštinėn nebuvo.

Toliau, tas Paliepiškis pyksta ant Vienybės, kam ji įsigijo sa-vo pastogę del laikraščio leidi-mo. Mat, sulig jo protelio tai tik fašistai taip gali daryti. Bet, kad Keleivis turėjo suorganizav-avęs korporaciją ant \$75,000.00, tai "paniršta" prisiminti. Pamiršta prisiminti ir apie "Lais-vės" bolševikiško laikraščio nu-savybės, kurios daug vertesnės neg Vienybės. Mat, nedėvas, kad Paliepiškis savuosius pa-žysta. Tulas laikas atgal Keleiv-is buvo didesnis bolševikiškos spaudos simpatikas neg jis da-bar yra menševikiškos. Jam tautiniai reikalai neapeina. Del jo visi tautininkai tai fašistai. Taja pačia metoda vaduojasi ir lietuviai bolševikai. Ir jie visi tą metodą vartoja ne už dyką, bet kad nustelbtai tautinį judėjimą ir sykiu suklaidintų tokius su-tvėrimus kaip Paliepiškis, kad vėliau iš jų pasinaudojus.

Pardavimui

Trijų aukštų namas — po šešis kambarius, ant Winthrop gatvės. Reikia parduoti greitai laiku, geros išlygos nes noriu išvažuoti gyventi į kitą miestą. Visomis informacijomis kreipkitės pas: 13 Winthrop St.

Pardavimui

Turiu valgomąjo kambario setą ir keleta kitų įvairių daiktų kuriuos norėčiau parduoti prieš išvažiavimą. Kreipkitės: 13 WINTHROP GATVĖS Worcester, Mass.

Ieško Darbo

Kam būtų reikalinga senyva moteris del ne sunkaus darbo namuose kreipkitės su laišku šiuo adresu: MRS. MARY JACOBS 14 Garfield Ave. HAMILTON, MASS.

DEL GERESNIŲ AKINIŲ, ATEIKITE Į

THE EYEGLASS SHOP

10 MILLBURY G-VĖ (Prie Kelley Aikl.) RECEPTAI IŠPILDOMI

TEL. DIAL 9-9051 (8 v. 7710 iki 7 vak.) AKINIAI SUTAISOMI

20 METŲ PATYRIMO PATENKINIMU

VAL J. WADOWSKI — OPTIKIERIAI — JOS. E. WADOWSKI